ΕΣΤΙΑ

ΕΙΚΟΝΟΓΡΑΦΗΜΕΝΗ

ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΟΝ ΙΔΡΥΘΕΝ ΤΩι 1876

Βραβευθὲν ὑπὸ τοῦ ἐν Παρισίοις Συλλόγου πρὸς ἐνίσχυσιν τῶν ἑλληνικῶν σπουδῶν,
ἀξιωθὲν ἀργυροῦ μεταλλίου ἐν τῇ Ἐκθέσει τῆς
Δ' Ὀλυμπιάδος καὶ χαλκοῦ ἐν τῇ Παγκοσμίῳ Ἐκθέσει τοῦ 1889.

Τιμὴ συνδρομῆς ἐτησίας καὶ προπληρωτέας: Διὰ τὸ Ἐσωτερικὸν δρ. 3 διὰ τὸ Ἐξωτερικὸν φρ. χρ. 10. — Τιμὴ φύλλου: Διὰ τὸ Ἐσωτερικὸν δρ. 0,20 διὰ τὸ Ἐξωτερικὸν φρ. χρ. 0,20.

Διὰ καταχωρήσεις ἀγγελιῶν ἐν τῇ τελευταίᾳ σελίδι κτλ. γίνονται ἰδιαίτεραι συμφωνίαι. — Γραφεῖον: ὁδὸς Νομισματοκοπείου ἀριθ. 7 παρὰ τὴν Διεύθυνσιν τῆς Ἀστυνομίας.

1895. Ἐν Ἀθήναις, 12 Μαρτίου. Ἀριθ. 11.

Ο ΓΕΡΩΝ ΔΙΔΑΣΚΑΛΟΣ

ΜΑΘΗΜΑ ΕΝ ΠΕΡΙΠΑΤΩι

(Ἀφιεροῦται εἰς τοὺς Ἕλληνας Διδασκάλους.)

Α'.

Δάσκαλος, ποῦ μὲ τὴ ξερὴ Γραμματική του μόνο
Δὲν ἔμπαζε σταὶς παιδικαὶς καρδιαὶς τὰ γράμματά του,
Ἀλλὰ ἀκτῖνα ἔχυνε μ' ἀγάπη καὶ μὲ πόνο
Μέσα στὸ νοῦ καὶ στὴ ψυχὴ βγαλμένη ἀπ' τὴ καρδιά του,
Μὲ τοὺς μικρούς του μαθητὰς κάθε γιορτῆς ἡμέρα,
Στὸν Παρθενῶνα ἐπήγαινε, σταὶς στήλαις, στὸ Θησεῖο,
Ἐδρόσιζε τὰ σπλάχνα τους μ' ἄλλου καιροῦ ἀγέρα,
Κι' ἄρχιζε ἄλλο μάθημα στ' ἀθάνατο σχολεῖο ...
Γιὰ πλάκαις, στήλαις εἶχανε, τὰ μάρμαρα θρανία
Κ' ἐδιάβαζαν σ' ἀγάλματα ἐπάνω τοῦ Φειδία!

Β'.

Μιὰ μέρα, ἕνα δειλινὸ καλοκαιριοῦ δροσάτου,
Διέκοψε τὸ μάθημα, ἐπῆρε τὰ παιδιά του
Κ' ἐπήγαινε περίπατο σὲ γέρικο λαγκάδι,
Ποῦ ἥσυχα ζευγάρονε τὸ φῶς μὲ τὸ σκοτάδι ...
Σὲ ρίζα δέντρου ἐκάθισαν ἀπάνω κουρασμένοι,
Γύρω-τριγύρω τὰ παιδιὰ κι' ὁ δάσκαλος στὴ μέση,
Σὰν δεντρουλάκια νειόφυτα σ' ἐλπὰ μισογυρμένη,
Πῶχει κουφάνει ὁ καιρὸς κ' εἶν' ἕτοιμη νὰ πέσῃ ...
Κυκλόνανε γλυκειαὶς αὐγαὶς προχωρημένη Δύσι
Καὶ λουλουδάκια τῆς αὐγῆς τῆς νύχτας κυπαρίσσι.

Γ'.

Ἀπὸ τὰ δέντρα ἔπεφτε δροσιᾶς μαργαριτάρι.
Τὸ δάσος ἦταν ἔμμορφο ἀπὸ πουλιὰ γεμάτο
Καὶ χρυσαλίδες κάτασπρες χιονίζαν τὸ χορτάρι
Κ' ἐκάμνανε τὸ κόκκινο τριαντάφυλλο χιονάτο ...
Μὲ τὰ μαλλιά τους ἔπαιζε ἀγέρι μυρωμένο,
Στὸ πλάϊ τους ἐμύριζαν ἀγροτικὰ λουλούδια,
Τὸ πόδι μέσα ἐχώνετο σὲ χόρτο ἀνυψωμένο
Καὶ χίλι' ἀγνώριστα πουλιὰ ἐψέλνανε τραγούδια.
Ἦταν ἡμέρα ὄμμορφη, χαρούμενη, δροσάτη·
Γλυκειὰ τῆς φύσεως γιορτή, ἀπὸ Θεὸ γεμάτη.
Τὴ φύσι ὁ γέρος κύτταζε γλυκὰ τὴν ἁγιασμένη,
Καθὼς κυττάζει τὸ παιδὶ μανοῦλ' ἀγαπημένη.
Ἡ προσευχή του ἦτανε τὸ κύτταγμα Ἐκεῖνο! ...
Μήπως δὲν εἶναι προσευχὴ ὁπόταν βλέπῃς κρίνο,
Βουνάκι, δέντρα καὶ νερά; Βωμὸς Ἐκείνου εἶναι
Ὅλα! κι' ἀστέρια καὶ βουνὰ καὶ δάφνες καὶ μυρσῖναι.
Ὅποιος κυττάζει μὲ ματιὰ γεμάτη νοῦ τὴ φύσι,
Προσεύχεται· καὶ δὲν μπορεῖ παρὰ νὰ γονατίσῃ.
Ὁ Γέρος ἦτον εὐτυχής, εὐφραίνετο ἡ καρδιά του·
Κύτταζε πότε τὰ πουλιὰ καὶ πότε τὰ παιδιά του ...
— Σύρετε, εἶπε· παίξετε· τὰ πόδια μὴ λυπεῖσθε·
Σταὶς πρασινάδαις τοῦ Θεοῦ χαρούμενα πετᾶτε.
Ἀνοῖξτε τώρα τὰ φτερὰ καὶ σεῖς πουλάκια εἶσθε ...
Καὶ κουρασμένα ἔπειτα στὸν γέροντα ἐλᾶτε!
Δὲν πρόφθασε νὰ τοὺς τὸ εἰπῇ, κι' αὐτὰ ζευγαρωμένα
Μακρυὰ του βρέθηκαν· πουλιὰ ἀπ' τὸ κλουβὶ βγαλμένα·
Ἐκυνηγοῦντο, ἔπαιζαν, ἐμάζευαν λουλούδια
Κι' ἄκουγες γέλοια καὶ χαραὶς καὶ παιδικὰ τραγούδια.
Τοῦ Γέρου τἄβλεπ' ἡ ματιὰ ὡσὰν νὰ τὰ εὐλογοῦσε
Καὶ κάπου, κάπου ἐστέναζε· τὰ χρόνια τους ποθοῦσε!
. . . . . .

Σὰν μῆλα κατακόκκινα γυρίσαν κουρασμένα,
Ἀπ' τὸ παιχνίδι τὸ τρελλό, χαρούμενα, ἱδρωμένα.
Τὸ χέρι του τὸ πατρικὸ μ' ἀγάπη τοῦ φιλῆσαν
Καὶ στὸν καλό τους δάσκαλο τριγύρω ἐκαθῆσαν.
— Ἐπαίξατε, εἶπε, παιδιά; — Ναί, δάσκαλε· ὡραῖα!
Ὅλα τ' ἀποκριθήκανε μὲ μιὰ φωνὴ κ' ἰδέα.
— Ὅμως ἐγὼ ἐκουράσθηκα ὀπίσω τους νὰ τρέχω,
Γιατ' εἶμαι ἀπ' ὅλα πειὸ μικρὸ καὶ δύναμι δὲν ἔχω, —
Ὁ Τιμολέων, φώναξε, παιδάκι καὶ λουλοῦδι,
Πῶχει 'στὰ χείλη ζάχαρι καὶ στὴ φωνὴ τραγοῦδι.
Ὁ Δάσκαλος τὸ χάϊδεψε γλυκὰ στὴν ἀγκαλιά του
Κ' ἔσμιξαν τ' ἄσπρα του μαλλιὰ μὲ τὰ χρυσᾶ μαλλιά του.
— Μικρέ μου, εἶπε, μὲ φωνὴ ποῦ μάννας εἶχε τόνο·
Ὅποιος σταθῇ, δὲν πάει ἐμπρός· ζῇ ὅποιος τρέχει μόνο ...
Θὰ κοκκινήσ' ἡ ὄψις σου καὶ θενὰ δυναμώσῃς,
Ὅταν μονάχα περπατῇς καὶ τὸ κορμὶ φτερώσῃς!
Κ' ἔστρεψε στ' ἄλλα τὰ παιδιὰ μὲ 'μάτι' ἀκτινοβόλα·

— Ἀπ' τὸ βιβλίο τοῦ Θεοῦ, παιδιά μου, πειὸ ἀπ' ὅλα
Σᾶς ἄρεσε; . . . σᾶς ἔμαθα τ' ἀλφαβητάρι ἐκεῖνο,
Πῶχει ψηφία τὸν οὐρανό, τὴ θάλασσα, τὸ κρῖνο . . .
— Παίξαμε, καθὼς πρόσταξες, τοῦ εἴπαν μ' ἀπορία·
Κανένα μας δὲν διάβασε· δὲν εἴχαμε βιβλία . . .
— Κανένα; ὅμως εἴχατε βιβλίο ἀνοιγμένο
Μπροστά σας μὲ θεόρατα ψηφία τυπωμένο,
Ποῦ λάμπουν ὅπου κι' ἂν στραφῆς κ' εἰς ὅ,τι, ὅ,τι πιάσῃς·
Γεωγράκη· δὲν ἐμπόρεσες καὶ σὺ νὰ τὸ διαβάσῃς;
Μήτε καὶ σύ, Αἰμίλιε, δὲν τὄννοιωσες ἀκόμα; . . .
Κ' εἰς δυὸ ἀδελφάκια ἔστρεψε ποῦχαν τὸ ῥόδο στόμα·
Τὸ ἕνα εἶχεν οὐρανὸ κι' αὐγὴ μέσ' στὴ 'ματιά του,
Τὸ ἄλλο ἀκτῖνα ὁλόμαυρη στὰ 'μάτια τὰ γλυκά του.
— Ναί, Δάσκαλε, τὰ δυὸ παιδιά, τοῦ εἴπανε μὲ χάρι·
Γιὰ τ' ἄλλο, γιὰ τ' ἀλλοιώτικο θὰ λὲς ἀλφαβητάρι,
Ποῦ τῶχει γράψει ὁ Θεός· μᾶς τὄστειπες κι' ἄλλη μέρα . . .
Διαβάσαμε ὅ,τι ἐβλέπαμε στὸ δάσος ἐκεῖ πέρα!
— Καὶ τί διαβάσατε μικροί; Κ' εἶπε τὸ πειὸ μεγάλο·
— Τὴν ὀμορφάδα τοῦ Θεοῦ, θαρρῶ καὶ καλωσύνη . . .
— Κ' ἐγὼ τὸ ἐκατάλαβα, ἀπάντησε τὸ ἄλλο·
Πῶς ὁ Θεὸς μᾶς ἀγαπᾷ καὶ ὅλα μᾶς τὰ δίνει!
Ὁ Δάσκαλος τὰ κύτταξε γλυκὰ συγκινημένος·
Αὐτὸς δὲν ἦταν δάσκαλος κανόνες φορτωμένος,
Δὲν ἦτανε καθηγητής, δὲν πῆγε στὰ Παρίσια . . .
Δάσκαλος ἦταν ἐξοχῆς μικρῆς· εἰς τὰ Πατήσια . . .
Πλὴν ἤξευρε τὰ γράμματα στὸν νοῦ πρὶν ν' ἀναιδοῦνε,
Πῶς πρέπει πρῶτα στὴ ψυχή, μέσ' στὴν καρδιὰ νὰ μποῦνε!

Δ'.

Κάτω ἀπ' τὸ δέντρο δρόσιζε τ' ἀγέρι τὸ κορμί τους
Καὶ ὁμιλοῦσ' ὁ Γέροντας γιὰ τὸ Θεὸ μαζῆ τους.
Ἔλεγε τ' ὄνομα «Θεὸς» τόσο γλυκὰ ἡ φωνή του
Ὡσὰν νὰ ψέλνανε πουλιά· καὶ τὰ παιδί' ἀντικρύ του,
Ἀκίνητα τὸν ἄκουγαν μὲ 'μάτια ἀκτινωμένα·
Φύτευε πίστι ὁ Γέροντας στὰ στήθεια τὰ παρθένα!
Εἶχε τὴ ῥίζα τῆς ἐλπίδας καθέδρα του· βιβλίο
Τὸ δάσος καὶ τὸν οὐρανό· ἀκροατὰς παιδάκια·
Ἦταν ὡραία ζωγραφιά, γεμάτη μεγαλεῖο
Καὶ τὴν ἐκαθρεπτίζανε κρυστάλλινα ῥυάκια!
Τί δὲν τοὺς ἔλεγεν ἐκεῖ στὸ δέντρο ἀκουμπισμένος,
Στοῦ ἥλιου τὸ βασίλεμμα, στὴ δύσι τῆς ἡμέρας·
Τοὺς ἔλεγε πῶς ὁ Θεὸς ὁ ἀστροστολισμένος,
Θεός μας εἶναι δυὸ φορὰς γιατ' εἶναι καὶ πατέρας . . .
. . . . . .
Τὴν παιδική τους τὴν καρδιὰ στὴ χούφτα του ἐκρατοῦσε,
Τὴν δρόσιζε, τὴν μύρονε μὲ μαστοργιὰ μεγάλη,
Τὴν ἔκαμνε ὅ,τ' ἤθελε μὲ τὰ σοφὰ τὰ χείλη·
— Τὰ μπουμπουκάκια ἐμύρονε τὸ ᾠὸς πρὶν ν' ἀνατείλῃ!
Ἀπὸ τὴν ἀριθμητικὴ μὲ μιὰ στροφὴ ἐπηδοῦσε
Στὸν Πυθαγόρα, κ' ἔπειτα σὲ δοξασμένη σμίλη·
Ἀπὸ τὴν κρύα Λογικὴ στὸν Ὅμηρο ἐπετοῦσε
Κ' ἦταν τὸ μάθημα γλυκὸ σὰν τὰ γλυκά του χείλη.
Καὶ τὴν ξερὴ Γραμματική, τὴν γρυνιασμένη ἀκόμα,
Τραγοῦδι τοὺς τὴν ἔκαμνε τὸ τεχνικό του στόμα!
Ἤξευρ' ἐκεῖνος τὴ φωτιὰ πῶς πρέπει νὰ τὴν βάζῃ,
Πότε νὰ βράζῃ τὸ νερὸ καὶ νὰ τὸ καταβάζῃ . . .

Ε'.

Ὅμως ὁ Γέρος 'ψήλονε, ᾠσφόριζ' ἡ 'ματιά του,
Γεινουνταν νειός, δυνάμονε ἡ ἥμερη φωνή του,
Ὅταν γιὰ τὴν Πατρίδα του μιλοῦσε στὰ παιδιά του,
Κ' ἐκεῖνα ἐθαυμάζανε στὴ μεταμόρφωσί του·
Καὶ πότε κοκκινίζανε καὶ πότε κιτρινίζαν
Καὶ 'μάτια γοργοκίνητα σὰν ἄστρα ἐσπινθηρίζαν!
Ἄ, οἱ μεγάλοι μας Σοφοὶ ποῦ εἶναι στὴν Ἀθήνα,
Νὰ τὸν ἰδοῦνε ἤθελα, σ' αὐτὸν νὰ μαθητέψουν,
Ν' ἀκούσουν τὰ μαθήματα τοῦ Γέροντα ἐκεῖνα,
Τὴν τέχνη του τὴν εὔκολη καὶ δύσκολη νὰ κλέψουν!
Νὰ ἰδοῦν πῶς ἐδασκάλευε ὁ χωρικὸς ἐκεῖνος·
Εἰς τοὺς ἀγροὺς καλλίτερα μοσχοβολᾷ ὁ κρῖνος.

ΣΤ'.

Ἐβράδιαζε κι' ὁ Γέροντας σηκώθη· — πᾶμε τώρα,
Εἶπε, παιδιά· ἐπέρασε ὀγλήγορα ἡ ὥρα·
Σᾶς περιμένουνε μικρὰ ἀδέλφι' ἀγαπημένα,
Τῆς μάννας σας ἡ ἀγκαλιὰ καὶ τὸ βιβλίο ἐμένα . . .
Δὲν ἐπεράσαμ' ἄσχημα . . . — Ὦ Δάσκαλε· ἡμέρα
Σὰν τούτη δὲν χαρήκαμε ποτὲ εὐμορφοτέρα!
Ἦτανε τόσο εὔμορφα ἐδῶ στὴν πρασινάδα . . .
— Γιατί μᾶς ἔδωσ' ὁ Θεὸς Μητέρα τὴν Ἑλλάδα
Κ' ἔχομε φύσι σὰν κι' αὐτή . . . Παιδιά, μήπως θαρρεῖτε,
Πῶς τόπο σὰν τὸν τόπο σας κι' ἀλλοῦ θενὰ τὸν 'βρῆτε;
Ὅμως, ἂν θέλῃ ὁ Θεός, τὴν Κυριακὴ τὴν ἄλλη,
Ἂν εἰσθε πάντα φρόνιμα, θὰ ξαναλθοῦμε πάλι.
— Τὴν Κυριακή; Ὦ, τί χαρά! Ἐδῶ θὰ ξαναλθοῦμε·
Ὡσὰν νεράκι, δάσκαλε τὸ μάθημα θὰ εἰποῦμε . . .
Κ' ἐκίνησαν χαρούμενα, δυὸ δυὸ καὶ τρία τρία·
Λουλούδι' αὐτά, κρατούσανε στὰ χέρια τους λουλούδια
Κι' ἀκουγες γέλοια δροσερὰ κι' ἀγγελικὴ εὐθυμία
Καὶ κάπου, κάπου ἐψέλνανε δημοτικὰ τραγούδια.
Ὁ Γέρος 'μπρὸς ἐπήγαινε καὶ πίσω του ἐκεῖνα·
Μπροστὰ ἡ νύκτα καὶ αὐγῆς κατόπιν της ἀκτῖνα!

Κατὰ τὸν Δεκέμβριον τοῦ 1886.

Ἀχιλλεὺς Παράσχος

6 Μαρτίου

Ἦλθαν αἱ χελιδόνες. Ἡ πτῆσίς των ἡ ἠτρελὴ καὶ τὸ τερέτισμά των τὸ φαιδρόν, μακρὰν τοῦ νὰ ἐμπνέωσι πλέον ὡς τετριμμένα τοὺς ἐξ ἐπαγγέλματος ποιητάς, ἀφύπνισαν καὶ πάλιν τὸν ἐν παντὶ ἀνθρώπῳ κοιμώμενον ποιητήν, — τὸν ἀφανῆ καὶ μετριόφρονα ποιητήν, ὁ ὁποῖος δὲν γράφει μὲν στίχους, ἀλλ' εἰς πᾶσαν περίστασιν γνωρίζει νὰ αἰσθάνεται καὶ νὰναπολῇ ὡς ἰδικούς του τοὺς στίχους τῶν ἄλλων, τοὺς ἀπιχοῦντας τὰ αἰσθήματά του. Ἦλθαν αἱ χελιδόνες. Ἀλλὰ τὸ ἄρμα τοῦ ἔαρος, τὸ ὁποῖον, κατὰ τὴν ἀρχαιοτάτην ποιητικὴν παράστασιν, σύρει ἡ ἀναρίθμητος αὐτῶν στρατιά, σκεπάζεται τόρα ἀπὸ σύννεφα, τὰ πυκνὰ καὶ φαιόχροα σύννεφα τοῦ ψυχροῦ βορρᾶ, τὰ ὁποῖα συνεσώρευσεν ὁ ζηλότυπος Μάρτης, διὰ νὰποκρύψῃ τὸ πρόωρον ἀνοιξιάτικον μειδίαμα τοῦ ἀττικοῦ οὐρανοῦ, τὸ ὁποῖον τόσας εἶχεν ἐκθρέψει ἐλπίδας... Ἡ μακρὰ καὶ κοπιώδης πορεία ἔληξεν· ἀλλὰ ποῦ εἶνε ὁ ἥλιος, ποῦ εἶνε ἡ θερμότης, ποῦ εἶνε ἡ ἀνοιξις τὴν ὁποίαν περιέμενον; Καὶ ἔσπευσαν νὰ κρυβθοῦν μόλις ἐφάνησαν αἱ χελιδόνες, πτοηθεῖσαι ἀπὸ τὴν χειμερινὴν ὄψιν τῆς πόλεως — μεθ' ὅλας τὰς περὶ τοῦ ἐναντίου διαβεβαιώσεις, τὰς ὁποίας πρὸ ὀλίγων ἀκόμη ἡμερῶν εἶχον λάβει παρὰ τῶν ἀθηναϊκῶν ἐφημερίδων, — καὶ ἔσπευσαν νὰ προφυλαχθοῦν εἰς αὐτοσχεδίους ἢ ἀρχαίας φωλεὰς ἀπὸ τὴν παγετώδη πνοὴν τοῦ βορρᾶ καὶ ἀπὸ τὸ χιονόνερον, τὸ πίπτον ἀφθόνως καὶ μεταβάλλον τὰς ὁδοὺς εἰς ἕλη πηλοῦ ἀδιάβατα.

Ἐδιάλεξαν τὴν ἐποχήν, μὰ τὴν ἀλήθειαν, διὰ νὰ κάμουν ἀπεργίαν καὶ οἱ ἀμαξηλάται! Φαντασθῆτε εἰς τοιαύτας ἡμέρας καὶ εἰς τοιαύτας ὁδοὺς νὰ μὴ ἔχετε ἄλλο καταφύγιον παρὰ τὰ τράμ καὶ τὰ βιζαβί! Εἶνε ἀπερίγραπτα τὰ βάσανα τῶν ταξειδιωτῶν, τῶν περιηγητῶν, οἱ ὁποῖοι παρὰ προσδοκίαν εὕρισκον ἔρημον ἁμαξῶν τὴν πλατεῖαν τοῦ σιδηροδρομικοῦ σταθμοῦ καὶ ἠναγκάζοντο νὰ διατρέξουν ἐν ἀποστολικῷ πεζοπορίᾳ τὸ μέχρι τοῦ ξενοδοχείου βορβορῶδες διάστημα, διὰ νὰ κάμουν ἐκεῖθεν πεζῇ πάλιν τὸ μέχρι τῆς Ἀκροπόλεως καὶ τῶν Μουσείων προσκύνημα. Ἡ ᾠμὴ τῶν ἐξευρωπαϊζομένων Ἀθηνῶν δὲν παρεβλάφθη διὰ τοῦτο, εἶνε ἀληθές. Οἱ ξένοι ἐμαθαν ὅτι οἱ ἀμαξηλάται, μὴ θέλοντες νὰ συμμορφωθῶσι πρὸς τὰς τελευταίας ἀστυνομικὰς διατάξεις, ἐκήρυξαν ἀπεργίαν— προϊὸν καθαρῶς εὐρωπαϊκόν, ὅσον τοὐλάχιστον καὶ τὰ κομψὰ καὶ ἄνετα λανδώ, διὰ τὰ ὁποῖα δικαίως ἠμίζεται ἡ πρωτεύουσά μας. Ἡ ἀπόφασις αὕτη, πρωτότυπος ἴσως, προκειμένου περὶ ἀνθρώπων ἐργαζομένων δι' ἴδιον λογαριασμόν—βλέπε καὶ ἀπεργίαν φοιτητῶν,— ἐδασάνισεν ἐπί τινας ἡμέρας τοὺς ἐντοπίους καὶ τοὺς ξένους· ἀλλ' ἀκριβῶς καὶ κατὰ γράμμα ἐζημίωσεν αὐτοὺς τοὺς ἀπεργούς, οἱ ὁποῖοι ἤρπασαν ὡς πρόσχημα τοὺς προτρεπτικοὺς λόγους τοῦ Διαδόχου, τοῦ ἐπιτίμου προέδρου τῆς Συντεχνίας των καὶ ἔσπευσαν νὰ κηρύξουν τὴν λῆξιν τῆς ἐκουσίας ἀργίας, τὸ βάρος τῆς ὁποίας δὲν ἠδύναντο βέβαια νὰ βαστάσουν οἱ πτωχοὶ ἐπὶ μακρότερον. Οὕτως, ὅταν τὸ παρελθὸν Σάββατον ὁ κομψὸς κόσμος ὁ ἀπολαύσας τὴν συναυλίαν τοῦ Ὠδείου, ἐξῆλθε μετὰ τὸ τέλος, εὗρε πλῆθος ἁμαξῶν περιμένον ἐπιβάτας. Μεταξὺ τῶν ἐπιβατῶν καὶ τῶν ἁμαξηλατῶν ἀντηλλάγησαν τότε, ἐκτὸς τῶν τυπικῶν λέξεων τῆς συνήθους συνεννοήσεως καὶ μερικαὶ ἐπίκαιροι εὐφυολογίαι, ἐν μέσῳ γελώτων. Ἀλλὰ τὸ κακὸν περιωρίσθη ἕως ἐδῶ καὶ τὸ πρώην καθεστὼς ἐπανῆλθε.

Ἀληθεια, παρευρέθητε καὶ σεῖς εἰς τὴν συναυλίαν τοῦ Ὠδείου; Ναί· ἐκ τῶν ἀναγνωστῶν μας καὶ πρὸ πάντων τῶν ἀναγνωστριῶν διεκρίναμεν πλῆθος τὴν ἡμέραν ἐκείνην εἰς τὴν κομψὴν αἴθουσαν, ὅπου μαθηταὶ καὶ διδάσκαλοι ἐπέδειξαν τὴν τέχνην των καὶ τὸν ζῆλόν των· δὲν θὰ ἦτο δὲ κακὸν νὰνταλλάξωμεν τὰς ἐκ τῆς συναυλίας ἐντυπώσεις μας. Ἀλλ' ἂς μὴ λησμονήσωμεν πρῶτα κάτι τι: εἴμεθα δημοσιογράφοι καὶ ἔχομεν εἰσιτήριον δωρεάν. Ἡ εὔνοια αὕτη μᾶς ἐπιβάλλει τὸ καθῆκον νὰ συγχαρῶμεν δημοσίᾳ διὰ τὴν λαμπρὰν διεξαγωγὴν τῆς συναυλίας, τὴν μαρτυροῦσαν τὴν ἀκμὴν τοῦ Καταστήματος κτλ. κτλ. τὸν ῥέκτην διευθυντὴν κ. Γ. Νάζον, τὸν ἱκανώτατον γενικὸν ἔφορον κ. Μῖρς καὶ ὅλην ἐν γένει τὴν λεγεῶνα τῶν καθηγητῶν καὶ τῶν καθηγητριῶν, τῶν μαθητῶν καὶ τῶν μαθητριῶν, ἀόκνων, φιλοτίμων, φιλοπροόδων, ζηλωτῶν τοῦ καλοῦ, εὐελπίδων κτλ. κτλ. κτλ.

Ἀλλ' ἂν ἀφήσωμεν τόρα τὰ τυπικὰ καὶ τὰ στερεότυπα, δὲν νομίζετε καὶ σεῖς εἰλικρινῶς ὅτι ἡ τελευταία συναυλία τοῦ Ὠδείου, μία τῶν ὡραιοτέρων μας καλλιτεχνικῶν ἀπολαύσεων, ἀπέδειξεν αὐτὸ μουσικὸν ἴδρυμα πρώτης τάξεως, ὑπὸ ἔποψιν καρπῶν; Τὸ κλειδοκύμβαλον τῶν δεσποινίδων Πετροπούλου καὶ Γιοτοπούλου, τὸ βιολίον τῆς δεσποινίδος Λύδερς καὶ τοῦ κ. Γεωργίου Μαρίνου, τὸ ᾄσμα τοῦ Βακαρέλη καὶ ἡ ἀπαγγελία τοῦ Δαμάσκου,—ἰδοὺ τῇ ἀληθείᾳ καρποί, οἱ ὁποῖοι πολὺ ἀσθενῶς θὰ ἐχαρακτηρίζοντο διὰ τοῦ τετριμμένου ἐπιθέτου ἀγλαοί.

Ὁ Εὐάγγελος Δαμάσκος, ὁ κάλλιστος τῶν μαθητῶν τῆς Δραματικῆς Σχολῆς, διὰ πρώτην φορὰν προχθὲς ἔδωκε δεῖγμα τοῦ ὡραίου ταλάντου του καὶ διὰ τοῦτο μᾶς ἐπιβάλλεται ἰδιαιτέρως ὁ περὶ αὐτοῦ λόγος. Υἱὸς καλῆς οἰκογενείας, δὲν ἐδίστασε νὰψηφήσῃ τὴν πρόληψιν, ἡ ὁποία μαστίζει ἀκόμη παρ' ἡμῖν τὴν τάξιν του, καὶ νὰ γίνῃ καλλιτέχνης, αἰσθανόμενος ἐμφύτευτον τὴν πρὸς τὸ στάδιον κλίσιν. Ἡ ἀπαγγελία τῆς «Φλογέρας» τοῦ Κόκκου ἀπέδειξε πόσον δίκαιον εἶχε. Μέταλλον καὶ εὐστροφία φωνῆς, παράστημα, φυσιογνωμίας ἔκφρασις, χειρονομίαι, ὅλα μᾶς ἔπεισαν ὅτι ἔχομεν πρὸ ἡμῶν καλλιτέχνην, ὁ ὁποῖος διὰ τῆς καταλλήλου μορφώσεως θἀναδειχθῇ μίαν ἡμέραν καὶ θὰ λάμψῃ πολὺ ἐπὶ τῆς σκηνῆς τοῦ μέλλοντος. Εἶνε περιττὸν νὰ προσθέσωμεν βέβαια, προκειμένου περὶ τόσον νεαροῦ καὶ ἀπείρου μαθητοῦ, ὅτι ἔχει ἀνάγκην πολλῆς ἀκόμη προσοχῆς καὶ πολλῆς μελέτης. Ἂν ἡ ἀπαγγελία τῆς «Φλογέρας» στιχουργήματος κοινοῦ, ἄνευ πολλῆς λεπτότητος καὶ ἄνευ βάθους ἐννοίας, ἀπέδειξεν ὅτι κατέχει τὴν εὔκολον τέχνην τῆς συνήθους ἐκφραστικῆς ἀπαγγελίας τῶν ἠχηρῶν λέξεων καὶ τῶν τετριμμένων μεταπτώσεων, ἡ ἀπαγγελία τοῦ ἄλλου ποιήματος «Δροσιὰ καὶ Δάκρυ» ἀνωτέρας κάπως σφαίρας, ἐξ ἐκείνων τὰ ὁποῖα κρίνονται συνήθως ὑπὸ τῶν μὴ ἐνοούντων αὐτά, ὡς μὴ καλὰ δι' ἀπαγγελίαν (ὁποία πλάνη!) ἀπέδειξε πόσον ὀλίγον εἶνε ἀκόμη μεμυημένος εἰς τὴν ἀληθῆ τέχνην, τὴν διερμηνεύουσαν τῆς ἀληθοῦς ποιήσεως τὰ ἔργα. Ἡ Τέχνη παρουσιάζει ἐνίοτε τοιαύτας ἀντιθέσεις. Εἷς μονόλογος τοῦ Ρακίνα ἢ τοῦ Σαίξπηρ ἀπαγγέλλεται εὐκολώτερον ἀπὸ ἓν ποίημα τοῦ Χάϊνε ἢ τοῦ Σέλλεϋ καὶ πολὺ εὐκολώτερον ἀπὸ ἓν σονέττον τοῦ Ἐρεδιᾶ. Ἀλλὰ καλλιτέχνης μορφωμένος ἀληθῶς θεωρεῖται μόνον ἐκεῖνος, ὁ ὁποῖος εἰς ἕκαστον ποίημα γνωρίζει νὰ δίδῃ τὴν ἀνάλογον ἔκφρασιν καὶ νὰ τὸ ἀπαγγέλλῃ μὲ τὸν τρόπον του. **Γρ. Ξ.**

ΠΑΡΑΜΥΘΙΑ ΜΕ ΛΙΓΑ ΛΟΓΙΑ

Η ΨΥΧΟΠΑΙΔΑ ΤΟΥ ΚΥΡ ΖΑΧΑΡΙΑ

— Τί τρέχει καὶ γίνεται τόσος χαλασμὸς στὸ χωριό; ρώτηξα τὸν ἀγωγιάτη μου σὰν κατεβήκαμε στὸ Τσουκαλοχώρι τὶς προάλλες.

— Γάμος, ἀφεντικό, μοῦ κάνει ὁ ἀγωγιάτης, ποῦ εἶταν τοῦ χωριοῦ κ' ἤξερε.

— Καὶ νὰ μὴ μοῦ τὸ λὲς τόσες ὧρες, μόνο νὰ μοῦ ψάλλῃς τὰ πάθια τοῦ χτικιασμένου ποῦ ἤρθα νὰ δῶ! Ποιὸς παντρεύεται;

— Ὁ Κάλφας μὲ τὴν Ψυχοπαίδα τοῦ κὺρ Ζαχαρία.

— Κάλφας μὲ ψυχοπαίδα! Νὰ μὴν τὴν ἀγάπησε καὶ πιάστηκε καὶ δὲν μπορεῖ πιὰ νὰ τὴν ξεκάνῃ; Πήγαινε νὰ βολέψῃς τὸ ζῶ σου, κ' ὕστερα ἔλα νὰ μοῦ τὰ πῇς, καθὼς ἀναβαίνουμε στὴν ἀπάνω τὴν ἐνορία.

Κάθησα στὸ καρεκλίο, — εἴτανε βράδυ βράδυ, — καὶ πρόσμενα τὸν ἀγωγιάτη νἄρθῃ νὰ μὲ πάρῃ στὸ σπίτι τοῦ χτικιασμένου. Τὸ μεγάλο τὸ ζέρκι γινότανε σ' ἕν' ἀντικρινὸ καπελειό. Ὁ γάμος εἶταν τελειωμένος, κι' αὐτὲς οἱ χαρὲς εἶταν ὡς φαίνεται, τοῦ γάμου τἀπομεινάρια.

— Πάει νὰ τρελλαθῇ ὁ κὺρ Ζαχαρίας, μοῦ λέει τὸ κοπέλλι καθὼς ἔχυνε τὸν καφέ μου. Πέντε νύχτες ἔχει νὰ κοιμηθῇ. Καὶ πέντε μέρες, μιὰ δάκρυα ποῦ τὴν ἔχανε, καὶ μιὰ γέλοια ποῦ τὴν πάντρευε τὴν ψυχοπαίδα του τὴ Φροσύνη. Πῆγε νὰ λιγοθυμήσῃ σὰν τῆς φιλοῦσε τὸ στεφάνι. Καὶ μιὰ πρῦκα! Ἑκατὸ ρίζες, ὅλο τἀμπέλι, καὶ σπίτι καινούριο.

Αὐτὴ τὴ στιγμὴ ξαναμπαίνει κι' ὁ ἀγωγιάτης. Σηκώθηκα νὰ πάγω στὸν ἄρρωστο, ποῦ ἂς ἔχῃ χάρη τὸν ἀγωγιάτη μου ποῦ ἤξερε τὴν ἱστορία, καὶ δὲ 'στάθηκα νὰ τὴν ἀκούσω ἀπὸ τὸ κοπέλλι, κι' ἂς πέθαινε αὐτός.

— Λέγε μοῦ τα γλίγωρα τώρα, κάνω τοῦ ἀγωγιάτη στὸ δρόμο, γιατὶ καιρὸ νὰ χάνουμε δὲν ἔχουμε.

— Τί νὰ σοῦ πῶ, ἀφεντικό· ποῦ τἄκουσα καὶ γὼ, καὶ δὲν τὰ εἶδα. Εἴκοσι χρονῶ δουλειές. Εἴταν κάτω στὸ μεγάλο του τὸ χτῆμα, ποῦ τὸ δίνει τώρα πρῦκα. Χειμῶνας καιρός, καὶ μάζευε τὶς ἐλιές του. Εἶχε τὴ μακαρίτισσα τὴ Γιάνναινα, ποῦ τοῦ δούλευε μερσκάματο, καὶ μιὰν ἄλλη. Ὅ τι βράδιασε καὶ κάμανε νὰ ξεκινήσουν, τὴν πιάνουν πόνοι τὴ Γιάνναινα, ἔξη μηνῶ χήρα τὴν κακόμοιρη, καὶ δίχως μάννα ἢ ἀδερφή. Ὁ κὺρ Ζαχαρίας τότε καβαλλικεύει τἄλογο, καὶ στὸ χωριό, νὰ τῆς φέρῃ μαμμῆ· ὕστερ' ἀπὸ δυὸ ὧρες γυρίζει πίσω μὲ τὴ μαμμῆ· μπαίνει στὸ καλυβάκι τοῦ χωραφιοῦ, βρίσκει μιὰ μεγάλη φωτιὰ στὴ γωνιά, καὶ παραμέσα ἡσυχία, —μόνο ποῦ μισογόγγυζε τὸ μωρὸ καθὼς βύζανε ἕνα κόμπο τουλουπάνακι μὲ λίγη ζάχαρι μέσα. Μπαίνει ὁ κὺρ Ζαχαρίας παραμέσα, καὶ τί νὰ δῇ! Ἡ δύστυχη ἡ Γιάνναινα πεθαμμένη, πνιγμένη στὸ αἷμα!

— Λευτερώθηκε ὅτι ἔφυγες, εἶπε ἡ ἄλλη ἐργάτρα, μὲ τὸ μωρὸ στὴν ἀγκαλιά της, μὰ δὲν τὸν ξέφυγε τὸ μαῦρο τὸ Χάρο. Ἡ καημένη, πόνο ποῦ τὸν εἶχε στὴν καρδιά της σὰν τὸ κατάλαβε πῶς γλυτωμὸ πιὰ δὲν εἶχε, κι' ἄκουγε τὸ κοριτζάκι νὰ κλαίγῃ! «Ἄχ, τὸ καημένο μου, ἔλεγε, καὶ ποιὸς θὰ μοῦ τὸ κοιτάξῃ, ποιὸς θὰ τὸ μεγαλώσῃ!» — «Ἔννοια σου, τῆς εἶπα, καὶ νάναι ὁ κὺρ Ζαχαρίας καλά. — Ναί, ὁ κὺρ Ζαχαρίας, κάνει ἔξαφνα, ὁ κὺρ Ζαχαρίας! Νὰ τοῦ τὸ πῇς, νὰ τὸν παρακαλέσῃς, γιὰ ὄνομα τοῦ Χριστοῦ καὶ τῆς Παναγιᾶς!» Καὶ ξεψύχησε, βλέποντας τὸ μικρὸ ποῦ σάλευε τὰ χεράκια του ἀνάμεσα ἀπὸ τὸν ἀμπᾶ αὐτὸν ποῦ τὸ τύλιξα νὰ μὴν κρυώνῃ τὸ δύστυχο. Βρῆκ' αὐτὸ τὸ τουλουπάνι στὴν τσέπη μου, καὶ τὸ μέρωσα τὸ παιδὶ μὲ τὴν ζάχαρη. Τώρα τἀφίνω στὰ χέρια σου, καὶ στὰ χέρια τοῦ Θεοῦ, κὺρ Ζαχαρία.

Ἀπὸ κείνη τὴν ὥρα ἔγεινε ὁ κὺρ Ζαχαρίας πατέρας της. Χῆρος κι' αὐτὸς καὶ δίχως παιδί, ὅλη του τὴ ζωὴ σ' αὐτὸ τἀρρανὸ τηνε χάρησε. Τώρα καταλαβαίνεις, ἀφεντικό, γιατὶ γίνεται αὐτὸ τὸ μεγάλο ταβατούρι στὸ χωριό μας ἀπόψε.

ΑΡΓΥΡΗΣ ΕΦΤΑΛΙΩΤΗΣ

ΕΚ ΤΗΣ ΝΕΡΑΪΔΑΣ

Μιχαὴλ Πόλπατσας
(Διονύσιος Ταβουλάρης)

Ὅρσα Πόλπατσα
(Σοφία Ταβουλάρη)

Νύμφη Ἀθηναία
(Ἑλένη Σταματοπούλου)

ΕΝ ΔΡΑΜΑ

Η ΝΕΡΑΪΔΑ. **Δρᾶμα εἰς πράξεις τρεῖς καὶ εἰκόνας ἕξ,** ὑπὸ Δ. Γρ. Καμπουρόγλου.

Χιλιάδες θεαταὶ εἶδον κατὰ τὸ παρελθὸν θέρος τὴν *Νεράϊδα* τοῦ κ. Δημητρίου Γρ. Καμπούρογλου. Ἡ ἐντύπωσις ὑπῆρξε γενικῶς καλλίστη. Τὸ ἀληθῶς πρωτότυπον δρᾶμα ἤρεσε, διήγειρε τὴν περιέργειαν, συνεκίνησε. Καὶ ὅμως οἱ κριτικοί μας δὲν ἀπέδωσαν εἰς αὐτὸ τὴν πραγματικὴν σημασίαν του, δὲν τὸ ἐξετίμησαν εἰς ὅλην τὴν ἀξίαν του.

Εἶνε ὅμως ἀληθὲς ὅτι τὸ δραματικὸν ἔργον τοῦ κ. Καμπούρογλου εἶνε ἐξ ἐκείνων, τὰ ὁποῖα δὲν κρίνονται ἀσφαλῶς ἐκ τῶν πρώτων ἐντυπώσεων. Αἱ πρῶται ἐντυπώσεις ἐκ τῆς *Νεράϊδας* εἶνε μὲν πολὺ εὐνοϊκαί, ἀλλ' ἐπιμελὴς μελέτη ἀποκαλύπτει εἰς αὐτὴν καλλονὰς πολὺ τῶν πρώτων ἐντυπώσεων ἀνωτέρας.

Ὁ κ. Καμπούρογλους ἀνέλαβε πρὸ πολλῶν ἐτῶν ν' ἀναπαραστήσῃ ἐποχὴν πολὺ ἀρ' ἡμῶν ἀπέχουσαν, καίτοι πρόσφατον. Αἱ Ἀθῆναι εἰς τὰς ἀρχὰς τοῦ παρόντος αἰῶνος παρουσιάζουν κατάστασιν τόσον διάφορον τῆς παρούσης· ἦθη, ἤθιμα, δημόσιον καὶ ἰδιωτικὸν βίον τόσον ἰδιόρρυθμα, ὥστε μετὰ καταπλήξεως συγκρίνει τις αὐτὰ μὲ τὰ παρόντα. Ὁ κ. Καμπούρογλους εἶνε ἁρμοδιώτατος πρὸς ἀναπαράστασιν τῆς τόσον ἐνδιαφερούσης ἐκείνης ἐποχῆς. Ἐκ μητρὸς εὐγενοῦς ἐπίγονος ἀρχαίου ἀριστοκρατικοῦ οἴκου τῶν Ἀθηνῶν, τῶν Γέροντα, ἐνέκυψεν ἐπὶ εἴκοσιν ἔτη εἰς τὴν μελέτην τῆς ἱστορίας τῶν Ἀθηνῶν καὶ τῶν οἰκογενειακῶν του παραδόσεων καὶ ἐγγράφων. Τοιαύτην ἔχων ὁ κ. Καμπούρογλους παράδοσιν καὶ μελέτην τῆς περιόδου ἐκείνης, ἀφοῦ εἰς τρεῖς ὀγκώδεις τόμους συνέλεξε τὸ πόρισμα τῶν μελετῶν του, ἠθέλησε ν' ἀναβιβάσῃ οὕτως εἰπεῖν ὁλοζώντανον τὸ παρελθὸν ἐκεῖνο ἐπὶ τῆς σκηνῆς. Οὕτω μὲ τὴν *Νεράϊδά του,* αἱ Ἀθῆναι παρουσιάζουν κατὰ τὸ τέλος τοῦ αἰῶνος πιστῶς εἰς τὸ θέατρον σκηνὰς τοῦ ἀθηναϊκοῦ βίου τῶν ἀρχῶν τοῦ αἰῶνος. Τοιοῦτον θέαμα εἶνε ὄχι μόνον περιεργότατον καὶ γραφικώτατον, ἀλλὰ καὶ ἀληθῶς διδακτικὸν διὰ τὸν ἱκανὸν νὰ φιλοσοφῇ ἐπὶ τῆς παραδόξου ἐξελίξεως τῶν ἱστορικῶν καὶ κοινωνικῶν φαινομένων.

Δὲν ἐπαναλαμβάνομεν ἐδῶ λεπτομερῶς τὴν ὑπόθεσιν τῆς *Νεράϊδας,* διότι εἶνε γνωστὴ ἐκ τῶν παραστάσεων καὶ ἐκ τῶν δημοσιευθεισῶν κρίσεων. Δυστυχῶς δὲν ἐξεδόθη ἀκόμη ἡ *Νεράϊδα,* εὐχόμεθα δὲ ταχέως νὰ δημοσιευθῇ ἔργον τὸ ὁποῖον χαρακτηρίζει ἀξία ἱστορική, ἐπίσης καὶ φιλολογική. Ἐν βλέμμα ἐπὶ τῶν γεγονότων περὶ τὰ ὁποῖα ἐκτυλίσσεται τὸ δρᾶμα, ἀρκεῖ ὅπως δώσῃ τὸν ἀληθῆ αὐτοῦ χαρακτηρισμόν.

Ὅτε τὰ ὄργανα τοῦ λόρδου Ἔλγιν ἀφῄρεσαν ἀπὸ τὴν Ἀκρόπολιν τὸ 1807 μίαν τῶν Καρυατίδων τοῦ Ἐρεχθείου, οἱ κάτοικοι τῶν Ἀθηνῶν ἐπίστευσαν, ὅτι ἤκουσαν τὴν νύκτα τοὺς θρήνους αὐτῆς. Εἶχε τοποθετηθῇ προσωρινῶς κατὰ τοὺς πρόποδας τῆς Ἀκροπόλεως. Εἰς τοὺς θρήνους τῆς Καρυάτιδος ἀπήντων οἱ θρῆνοι τῶν λοιπῶν Καρυατίδων ἀπὸ τὸ Ἐρεχθεῖον. Κατὰ τὴν ἐγχώριον παράδοσιν, αἱ Καρυάτιδες αὗται ἦσαν ἀθάνατοι βασιλοποῦλαι, αἱ ὁποῖαι *ἐστοίχεισαν,* ἔγιναν *Νεράϊδες,* καὶ ἔζων οὕτως ἀφανεῖς περὶ τὰ σώματα τῶν μαρμαρωθέντα ὑπὸ τοῦ Θεοῦ. Ἐπειδὴ δὲ κατὰ τὰς παραδόσεις τοῦ ἑλληνικοῦ λαοῦ πολλάκις ἄνθρωποι κατορθώσαντες ν' ἁρπάσωσι τὸν πέπλον Νεράϊδας, ἔλαβαν ταύτην ὡς σύζυγον, ὁ κ. Καμπούρογλους συνέδεσε τὴν γενικὴν ταύτην παράδοσιν πρὸς τὴν τοπικὴν τῆς Καρυάτιδος καὶ ἐσχέτισε τὰς δύο ταύτας παραδόσεις πρὸς ἱστορικὸν γεγονός, καθ' ὃ ὁ Ἀθηναῖος Ἄρχων Μιχαὴλ Πόλπατσας ἐθυσιάσθη ὑπὲρ τῶν προνομίων τῆς πόλεως Ἀθηνῶν. Αὐτὸς ὁ Μιχαὴλ Πόλπατσας ὑποτίθεται εἰς τὸ δρᾶμα ὡς ἁρπάσας τὸν πέπλον τῆς Νεράϊδας-Καρυάτιδος, καὶ ὁδηγήσας αὐτὴν εἰς τὴν οἰκίαν του ὅπως τὴν νυμφευθῇ.

Τὸ μύθευμα τοῦ θρήνου τῶν Καρυατίδων εἶνε ἐκ τῶν πλέον συγκινητικῶν ἐπεισοδίων τῆς περιόδου ἐκείνης. Πολὺ ἀξιοσημειώτου εἶνε πόσον γενικῶς ἐπιστεύθη τὸ μύθευμα τοῦτο ὡς γεγονὸς πραγματικὸν ὑπὸ τῶν κατοίκων τῶν Ἀθηνῶν τῶν ἡμερῶν ἐκείνων, ὄχι μόνον τῶν Ἑλλήνων ἀλλὰ καὶ τῶν Ὀθωμανῶν. Ὁ Ἄγγλος περιηγητὴς North Douglas, ὅστις ἐπεσκέφθη τὰς Ἀθήνας ὀλίγον καιρὸν μετὰ τὸ περιστατικὸν ἐκεῖνο, διηγεῖται ὅτι ἀξιωματικός τις τοῦ Δισδάρη ἢ φρουράρχου τῆς Ἀκροπόλεως, ἐβεβαίωσεν αὐτόν, ὅτι ὅταν τὰ ἄλλα τέσσαρα *κορίτσια* (ὅπως ὠνόμαζε τὰς Καρυάτιδας) ἔχασαν τὴν ἀδελφήν των, ἐξεδήλουν τὴν θλῖψιν των πληρώνοντα τὸν ἀέρα κατὰ τὴν λῆξιν τῆς ἡμέρας μὲ τοὺς πενθιμοτέρους στεναγμοὺς καὶ θρήνους, ὅτι αὐτὸς ὁ ἴδιος πολλάκις ἤκουσε τοὺς θρήνους των, καὶ πάντοτε τόσον συνεκινεῖτο ὥστε ἠναγκάζετο νὰ φεύγῃ τοῦ φρουρίου ἕως οὗ παύσωσι, καὶ ὅτι ἡ ἁρπασθεῖσα ἀδελφὴ δὲν ἔμενε κωφὴ εἰς τὴν φωνήν των, ἀλλ' ἐξέπληττε τὴν κάτω πόλιν ὅπου ἦτο τοποθετημένη, ἀπαντῶσα εἰς τὸν αὐτὸν θρηνῶδη τόνον [1].

[1] *An Essay on certain points of resemblance between the ancient and modern Greeks.*—By the Honorable Fred. Sylv. *North Douglas,* student of Christ Church, oxon. Third edition, corrected. London, ete, 1813.

ΕΣΤΙΑ
ΕΙΚΟΝΟΓΡΑΦΗΜΕΝΗ
ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΟΝ ΙΔΡΥΘΕΝ ΤΟ 1876

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Ὁ γέρων Διδάσκαλος, ποίημα ὑπὸ *Ἀχιλλέως Παράσχου.*
Τὸ Ὀκταήμερον, ὑπὸ *Γρ. Ξ.*
Ἡ Ψυχοπαῖδα τοῦ κὺρ Ζαχαρία, ὑπὸ *Ἀργύρη Ἐφταλιώτη.*
Ἓν δρᾶμα, (Ἡ Νεράϊδα), ὑπὸ *Γ. Τυπάλδου Κοζάκη.*
Ὄνειρον καὶ ζωή, διήγημα Μαυρικίου Γιοκαΐ, μετ' εἰκόνων, μετάφρ. *Ν. Ἐπ.*
Νεκροστόλισμα, ποίημα ὑπὸ *Πέτρου Βασιλικοῦ.*
Ἀθηναϊκοὶ περίπατοι: Δίδυμο ἐκκλησάκι, ὑπὸ *Γ. Βώκου.*
Τὸ τραγί, ποίημα ὑπὸ *Ἀλεξ. Πάλλη.*
Ἐπιστημονικὰ ἀνάλεκτα ὑπὸ *Ρ*.*
Ἐκ τοῦ Ἀστεροσκοπείου: Ὁ οὐρανὸς τοῦ Μαρτίου.
Χρονικά. — Ἡ Ἀλληλογραφία μας.
Μιχαὴλ Πόλπατσας, Ὅρσα Πόλπατσα, Νύμφη Ἀθηναία (εἰκόνες ἐκ τῆς Νεράϊδας).

Εἰς τὸ προσεχές: Οἱ πέντε ἀδελφὲς τῆς Γιόρκης, διήγημα Κ. Δίκενς. — Ἐκ τῶν τοῦ Χάϊνε, ποιήματα. — Ὁ Γέννερ, ποίημα ὑπὸ Στεφάνου Μαρτζώκη. — Ὁ Σείριος, ὑπὸ τοῦ καθηγητοῦ Κ. Ξ. Παπανικητοπούλου κ.τ.λ.

ΠΡΟΣΕΧΩΣ **εἰς τὴν «Εἰκ. Ἑστίαν»:**

ΕΔΓΑΡΔΟΥ ΠΟΟΥ

Ο ΧΡΥΣΟΚΑΡΑΒΟΣ

Τὸ περιεργότατον διήγημα τοῦ μεγάλου ἀμερικανοῦ συγγραφέως, πλουσιώτατα εἰκονογραφημένον, κατὰ μετάφρασιν Ε. Δ. ΡΟΪΔΟΥ.

Ἡ ἐπιστήμη δύναται νὰ ἐξηγήσῃ τὴν περίεργον ταύτην περίπτωσιν, χωρὶς νὰ ὑποτεθῇ δόλος τις πρὸς ἐξαπάτησιν. Ἡ ἱστορία παρουσιάζει πολλὰς τοιαύτας περιπτώσεις παραισθήσεων προσβαλλουσῶν συγχρόνως πολυαρίθμους ὁμάδας. Τὸ φαινόμενον τοῦτο παρουσιάζεται εἰς περιστάσεις, καθ' ἃς ἔκτακτόν τι γεγονὸς συγκινεῖ καὶ διαθέτει νοσηρῶς τὸ νευρικὸν σύστημα ὁλοκλήρου κοινότητος.

Ἐπεκρίθη ἡ *Νεράϊδα* ὑπὸ τὴν ἔποψιν τῆς δραματικῆς οἰκονομίας τῶν προσώπων καὶ τῶν σκηνῶν. Ἀλλ' ἡμεῖς ῥρονοῦμεν ὅτι τὸ δρᾶμα τοῦτο ἔχει τὴν μεγάλην ἀξίαν του ἐξ αὐτῆς τῆς ἀκριβοῦς ἀναπαραστάσεως τῆς ἐποχῆς. Αὐτὰ καθ' ἑαυτὰ τὰ ἐπὶ τῆς σκηνῆς ἀναβιβαζόμενα συμβάντα καὶ τὰ δρῶντα πρόσωπα μᾶς συγκινοῦν. Αὐτὴ ἡ ἁπλότης τῆς ἐκτυλίξεως τῶν πραγμάτων ἀποτελεῖ μεγάλην τέχνην. Ὅταν συγκινούμεθα βαθέως, καὶ ὅταν ἡ συγκίνησις προκαλεῖται ὑπὸ σκηνῶν αἱ ὁποῖαι ἔχουν τὸ κῦρος τῆς ἀναπαραστάσεως τῆς πραγματικότητος, δυνάμεθα νὰ εἴπωμεν ὅτι πληροῦνται καθ' ὁλοκληρίαν οἱ ὅροι τῆς τέχνης. Καὶ τοιαύτας ἀναντιῤῥήτως ἐλάβομεν ὅλοι ἐντυπώσεις ἐκ τοῦ θεάματος τῆς *Νεράϊδας.* Ὅλα ἀνεξαιρέτως τὰ πρόσωπα εἶνε ἀληθῆ, πραγματικά, ἱστορικά, πρὸ πάντων ὑπὸ ψυχολογικὴν ἔποψιν. Διότι δὲν πρέπει νὰ λησμονηθῇ, ὅτι τὰ πρόσωπα τὰ ὁποῖα ἀναβιβάζει ἐπὶ τῆς σκηνῆς ὁ κ. Καμπούρογλους ἔχουν τὴν ἰδίαν ψυχολογίαν των, ὁποίαν ἐμόρφωσαν αὐτὴν αἱ περιστάσεις. Καὶ τοῦτο ἀποτελεῖ μίαν ἀκόμη πρωτοτυπίαν τοῦ ἀξιολόγου τούτου δραματικοῦ ἔργου.

Δὲν διστάζομεν νὰ ἐκφράσωμεν τὴν πεποίθησιν, ὅτι ἡ μέλλουσα κριτικὴ θὰ ἀποφανθῇ ὅτι ὁ κ. Καμπούρογλους ἀνεδείχθη εἰς τὴν *Νεράϊδα* ἀληθὴς τεχνίτης. Ὅταν μετά τινας γενεὰς θὰ εἶνε ἐντελῶς λησμονημένα τόσα ἐφήμερα δραματικὰ ἔργα, ἡ *Νεράϊδα* θὰ ἀναγινώσκεται καὶ θὰ θεᾶται μετὰ περιεργείας καὶ συγκινήσεως, ὡς ἀναπαράστασις πιστὴ καὶ ἀληθῶς δραματικὴ πολὺ ἐνδιαφερούσης ἐποχῆς.

Εἰς τὴν *Νεράϊδα* ἡ ἀκρίβεια τῶν ἐνδυμασιῶν καὶ τῶν ὅπλων τῆς ἐποχῆς, ὁ χαρακτὴρ τῶν διαφόρων τύπων, ἡ ζωηρότης τῶν δραματικῶν περιπετειῶν, δίδουσιν εἰς τὸ δρᾶμα μεγάλην καλλιτεχνικὴν καὶ ἱστορικὴν συνάμα ἀξίαν. Συνενοῦνται εἰς αὐτὸ εἰς σπάνιον βαθμόν, ἡ ἱστορικὴ ἀκρίβεια μετὰ τῆς ποιητικῆς ἐπινοήσεως τοῦ συγγραφέως, ὥστις ἐνθέρμως ἀγαπᾷ τὴν ἱστορίαν, ἀλλ' ὅπως ὁ δραματογράφος πρέπει νὰ τὴν ἀγαπᾷ, δηλαδὴ εἰς τὴν ἐξωτερικὴν παράστασιν τῶν πραγμάτων καὶ εἰς τὴν ψυχολογικὴν ἀλήθειαν τῶν προσώπων. Καταμιγνύων οὕτως εἰπεῖν τὴν ποιητικὴν μαντείαν μετὰ τῆς χρονογραφικῆς παρατηρήσεως, ὁ συγγραφεὺς τῆς *Νεράϊδας* ἐκθέτει ἀκριβῶς ἐπὶ τῆς σκηνῆς τὰς παραδόσεις ἐκείνας, αἱ ὁποῖαι δίδουν εἰς τὴν ἐποχὴν τὴν φυσιογνωμίαν της καὶ εἰς ἕκαστον πρόσωπον τοῦ δράματος τὴν ἀπεικόνισιν τῆς φυλῆς του καὶ τῆς κοινωνικῆς τάξεώς του. Τινὰ τῶν προσώπων τῆς *Νεράϊδας* μένουν ἀνεξάλειπτα εἰς τὴν μνήμην τοῦ θεατοῦ, ὡς ὁ νέος καὶ ἐνθουσιώδης δημογέρων Ἀθηνῶν Μιχαὴλ Πόλπατσας, ὁ γέρων πατήρ του, ἡ παλαιὰ Ἀρχόντισα μήτηρ του, ὁ Πασᾶς τοῦ Εὐρίπου, ἡ ὡραία Νεράϊδα τοῦ Κάστρου, καὶ ἄλλα ἀκόμη δευτερεύοντα πρόσωπα ὡς ὁ Ἀράπης τοῦ Βάϊβοδα Ἀθηνῶν Μαξούτ, καὶ ἄλλοι. Ὅλα τὰ πρόσωπα, καὶ αὐτὰ τὰ τριτεύοντα, φέρουν τὴν σφραγῖδα τῆς ἱστορικῆς ἀκριβείας. Πιστεύομεν, ὅτι εἰς τὴν τύπωσιν τοῦ εἰσέτι ἀνεκδότου δράματός του, ὁ κ. Καμπούρογλους θὰ φροντίσῃ νὰ προτάξῃ ἀκριβῆ περιγραφὴν τῶν ἐνδυμασιῶν τῶν προσώπων. Τοῦτο θὰ καταστήσῃ τὸ ἔργον πολύτιμον ἱστορικὴν πηγήν.

Δὲν θὰ ἐπιχειρίσωμεν τὴν ἀνάλυσιν τῶν προσώπων τούτων, διότι ἡ ἱστορικὴ ἀκρίβεια θέτει αὐτὰ ὑπεράνω τῆς κριτικῆς. Τὸ μόνον αὐτοτελὲς δημιούργημα τῆς φαντασίας τοῦ ποιητοῦ εἶνε ἡ Νεράϊδα-Καρυάτις, καὶ ἀδιστάκτως λέγομεν ὅτι εἶνε αὐτὴ τύπος ἀληθῶς ποιητικὸς καὶ συμπαθής. Ἡ ὑποκριτομένη τὴν Νεράϊδα πρέπει νὰ ἔχῃ καλλονὴν ἀρχαίου ἀγάλματος, νὰ παρουσιάζῃ ἀνάστημα τελείως κομψὸν εἰς στάσεις ἀγαλματώδεις μὲ τὸν ἀρχαῖον λευκὸν ἱματισμόν. Αὐτὴ ἐκπροσωπεῖ τὴν ἀθάνατον ἔμπνευσιν τῆς ἀρχαίας τέχνης καὶ τὴν νοσταλγίαν τοῦ Ἀθηναίου διὰ τὸ ῥῶς καὶ τὰ ἀπαράμιλλα χρώματα τῆς Ἀττικῆς. «Ἂς ζῶ εἰς τὴν Ἑλλάδα, ἂς ζῶ εἰς τὴν Ἀθήνα καὶ ἂς εἶμαι θνητή», λέγει εἰς τὸν Μιχαήλ.

Τὸ δρᾶμα εἶνε γραμμένον εἰς τὴν δημώδη γλῶσσαν τῶν Ἀθηναίων τῆς ἐποχῆς ἐκείνης, ἥτις καὶ σήμερον εἶνε ζῶσα. Γνωστόν, ὅτι ἡ νεοελληνικὴ γλῶσσα ἔχει μεγάλην ποικιλίαν, παρουσιάζουσα ἰδιωτισμοὺς διαφέροντας ὄχι μόνον κατὰ τόπους ἀλλὰ καὶ ἐκ τῆς μορφώσεως τῶν προσώπων. Διὰ τοῦτο διὰ λόγους καλαισθητικοὺς ἡ γλῶσσα τινῶν προσώπων τοῦ δράματος καὶ ἰδίως τῆς Νεράϊδας εἶνε μᾶλλον ἀρχαιοπρεπής, ὁποίαν ἄλλως ὁμιλεῖ σήμερον πᾶσα μορφωμένη Ἀθηναία δέσποινα.

Εἰς τὴν ἱστορίαν τῆς ἀναγεννήσεως τῆς δραματικῆς τέχνης τῆς νεωτέρας Ἑλλάδος, ἡ *Νεράϊδα* θὰ μείνῃ πάντοτε ἓν τῶν ὀλίγων ὡραίων ἔργων τῆς παρούσης περιόδου τῆς φιλολογίας μας.

Γ. ΤΥΠΑΛΔΟΣ ΚΟΖΑΚΗΣ

Ονειρον και Ζωη[1]

Διήγημα Μαυρικίου Γιοκαΐ.—Μετάφρ. Ν. Έπ.

Ἡ νεᾶνις εἶδε νεαρὸν ποιμένα μὲ ἁπλᾶ ἐνδύματα, λευκά, ἀνύψωσε πρὸς αὐτὸν τοὺς ὡραίους της μαύρους ὀφθαλμούς, τοὺς ὀρθαλμοὺς ἐκείνους τῶν ὁποίων τὴν ὀνειρώδη ἔκφρασιν καὶ τὸ θέλγητρον εἶχεν αὐξήσει ἔτι ἡ ἀσθένεια.

Ὁ νέος ἐπλησίασε τὴν ἀσθενῆ, ἔθλιψε τὰς χεῖράς της, τὰς ἐκάλυψε διὰ φιλημάτων, ἀλλὰ δὲν ἠμπόρεσε νὰρθρώσῃ οὔτε λέξιν. Ἐξήγαγεν ἐκ τοῦ σάκκου του ἕνα ἄρτον λευκὸν καὶ φλασκίον οἴνου, ἐν ᾧ ἡ ἀγαθὴ γραῖα παρεσκεύαζε τὸ γεῦμα.

Κατόπι μήτηρ καὶ υἱὸς παρεκάλεσαν τὴν ἀσθενῆ νὰ φάγῃ καὶ μὲ ὀφθαλμοὺς δακρυβρέκτους τὴν εἶδον ἐπανερχομένην εἰς τὴν ζωήν.

Οὕτως ἐπραγματοποιήθη τὸ ὄνειρον τῆς Ἰλόνκας.

Μετά τινας ἑβδομάδας ἡ νεαρὰ κόρη ἀνέρρωσεν ἐντελῶς. Χάρις εἰς τὰς περιποιήσεις τῆς καλῆς γραίας, ἡ ὑγεία της καὶ ἡ καλλονὴ ἐπανῆλθον. Ἐρόρεσεν ἐνδύματα χωρικά, ἀνέδεσε τὴν κόμην της μὲ ταινίαν χρωματιστήν, τόσῳ δὲ ὡραία καὶ τόσον ἄνετα τῆς ἤρχετο ἡ νέα ἐνδυμασία, ὥστε ὅποιος τὴν ἔβλεπε, τὴν ἐξελάμβανεν ὡς χωρικήν, θυγατέρα χωρικῶν.

Μίαν ἡμέραν ἡ γραῖα τὴν ἠρώτησε τίς ἦτο καὶ ποία ἡ ἱστορία της. Ἡ Ἰλόνκα ὠχρίασε καὶ τὴν παρεκάλεσε νὰ μὴ τῇ ἀπευθύνῃ τοῦ λοιποῦ τὴν ἐρώτησιν ταύτην, εἰς τὴν ὁποίαν δὲν ἠδύνατο νἀποκριθῇ.

Πραγματικῶς ἀρά γε δὲν ἤξευρε νἀποκριθῇ; Εἶχε λοιπὸν χάσει τὴν μνήμην εἰς τὸν κόσμον ἐκεῖνον, ὅπου ἐπί τινας ὥρας εἶχε ζήσει; Εἶχε λησμονήσει τὸ παρελθόν της, τὸν πατέρα της, τὴν ἀδελφήν της, τὰς φίλας της, τὸν κῆπον μέσα εἰς τὸν ὁποῖον εἶχε μεγαλώσει, τὴν νεότητά της ὁλόκληρον;

Ὁ θάνατος ἴσως, ἀπὸ τὸν ὁποῖον τὴν εἶχον ἁρπάσει, ἤ μήπως θέλησις καὶ τοῦ θανάτου ἰσχυροτέρα τῇ ἀφαιρεῖ πᾶσαν ἀνάμνησιν;

Μήπως ἠδύνατο νἀποκριθῇ καὶ δὲν ἤθελε; Μήπως διὰ τῆς σιωπῆς της ἤθελε νὰ θραύσῃ πάντα μετὰ τοῦ παρελθόντος δεσμόν; Μήπως ἤκουεν ἀκόμη τὸ ὀλιβερὸν παράπονον τῆς ἀδελφῆς της, τὸ ὁποῖον τὴν εἶχεν ὠθήσει πρὸς τὸν θάνατον, ἤ μήπως ὅ,τι ἐξελάμβανεν ὡς ζωήν, ὡς πραγματικότητα, δὲν ἦτο παρὰ ἓν ὄνειρον;

Ἡ γραῖα καὶ ὁ υἱός της δὲν τὴν ἠρώτησαν πλέον.

Μίαν ἡμέραν ὁ ποιμὴν τῇ ἔρερεν ἐν περιλαλίμιον ἀπὸ χάνδρες καὶ δαντέλλες καὶ τὴν ἠρώτησεν ἂν ἤθελε νὰ ὑπάγῃ μαζί του εἰς τὴν ἐκκλησίαν τοῦ γειτονικοῦ χωρίου καὶ νὰ γίνῃ σύζυγός του. Ἡ νεᾶνις ἠρυθρίασε καὶ ἔκλινε τὴν κεφαλὴν πρὸς τὸν μνηστῆρά της . . .

Τὴν ἑπομένην ἡ γραῖα ἐστόλισε τὴν νύμφην ὅσον καλλίτερον ἠμπόρεσε καὶ τῇ ἐφόρεσε στέφανον ἀπὸ ἄνθη τοῦ ἀγροῦ. Ἴσως τὴν στιγμὴν ἐκείνην ἡ Ἰλόνκα ἐνεθυμεῖτο ἄλλον στέφανον λαμπρότερον, διότι ὑπεμειδίασεν ἐν τῷ μέσῳ τῶν δακρύων της. Ἡ μήτηρ συνώδευσε τὸ νεαρὸν ζεῦγος μέχρι τοῦ χωρίου, τὸ ὁποῖον ἦτο πολὺ πλησίον. Καθ' ὁδὸν ὁ γαμβρὸς ἤθέλησε νὰ μάθῃ τὸ ὄνομα τῆς νεάνιδος, διὰ νὰ τὸ εἴπῃ εἰς τὸν ἱερέα.

Ἡ νύμφη ἐσιώπα. Ἂς τὴν ἔλεγαν ὅπως ἤθελαν!

— Ὁ Ζάμος μοῦ τὴν ἔδωσεν—εἶπεν ὁ νεαρὸς ποιμήν, — καὶ τὸ ὄνομα Φλώρα μοῦ ἀρέσει πολύ. Ἂς τὴν ὀνομάσωμεν λοιπὸν Φλώραν Ζάμου.

Τὸ ὄνομα ἤρεσεν εἰς τὴν νεάνιδα καὶ

οὕτω τὴν ἀπεκάλεσαν. Μετὰ δύο ἑβδομάδας ἦσαν πλέον σύζυγοι.

Καὶ ἴσως τὴν αὐτὴν ὥραν, τὴν ἰδίαν ἐκείνην ἡμέραν, ὁ γέρων Πέτκη ἔθαπτεν εἰς τὸν οἰκογενειακὸν τάφον ἓν πτῶμα ξένον ὡς τὸ τῆς ἠγαπημένης του κόρης, τῆς Ἰλόνκας, ἡ ὁποία, μόλις τρεῖς λεύγας μακρὰν τοῦ πατρικοῦ πύργου, προσήρχετο εἰς τὸν βωμόν, ὁδηγουμένη ὑπὸ πτωχοῦ ποιμένος, τοῦ ὁποίου ἐγίνετο σύζυγος, χωρὶς κανεὶς νὰ τὸ ἠξεύρῃ . . .

Μετὰ πολλὰ ἔτη, μίαν φορὰν ποῦ ὁ γέρων Πέτκη μετέβαινεν εἰς Ζερέδαν, εἶδε μίαν χωρικήν, ἡ ὁποία μὲ κοντὸν φόρεμα καὶ γυμνόπους κατήρχετο ἀπὸ ἕνα λόφον. Ὁ γέρων, κατάπληκτος, παρετήρησε τὴν νεαρὰν γυναῖκα, ἡ ὁποία διῆλθεν ᾄδουσα παρὰ τὴν ἅμαξάν του.

«Ἂν ἡ Ἰλόνκα μου ἡ δυστυχισμένη δὲν ἦτο εἰς τὸν τάφον, θὰ ἔλεγα πῶς τὴν βλέπω!» ἐσκέφθη. Ἐπὶ πολὺ τὴν παρηκολούθησε διὰ τῶν ὀφθαλμῶν καὶ δώσας εἰς τὸν ὑπηρέτην του δύο χρυσᾶ νομίσματα, τὸν ἔστειλε νὰ τὰ φέρῃ εἰς τὴν χωρικήν, διὰ νἀγοράσῃ ἓν ζεῦγος ὑποδημάτων. Ὁ ἀγαθὸς Πέτκη δὲν ἠμποροῦσε νὰ βλέπῃ γυμνόποδα μίαν γυναῖκα, ἡ ὁποία τόσον ὡμοίαζε τῆς Ἰλόνκας του.

Εἰς τὴν οἰκίαν ὁ γέρων Φάρκας ἔκαμε λόγον περὶ τῆς συναντήσεως ταύτης εἰς τὸν Βαρκζαΐ καὶ εἰς τὴν Ἔρτσαν, ὀλίγον δὲ καιρὸν μετὰ ταῦτα ὁ Θεὸς τὸν ἐκάλεσε πλησίον του.

Ἡ ἱστορία τῆς ὁμοιότητος αὐτῆς ἐνεχαράχθη εἰς τὴν μνήμην τῆς Ἔρτσας. Ἐπὶ ἡμέρας, ἑβδομάδας καὶ μῆνας ἀνεζήτησε τὴν νεαρὰν γυναῖκα, τὴν ὁποίαν εἶχεν ἴδει ὁ πατήρ της. Ἡ πεποίθησις ὅτι ἡ γυνὴ ἐκείνη ἦτο ἡ Ἰλόνκα αὐτή, ἐκρατύνετο ἐντός της ἡμέρᾳ τῇ ἡμέρᾳ περισσότερον.

Μίαν ἑσπέραν, ἐν ᾧ ἐπέστρεφεν ἔφιππος, κατακουρασμένη ἀπὸ τὰς ἀγόνους ἐρεύνας τῆς ἡμέρας ὅλης, ἤκουσεν ἐξαίφνης τὸ πολὺ γνωστόν της ᾆσμα:

Πέτα, πουλάκι, πέτα
Στὸ παραθύρι της . . .

Ἡ μελῳδία ἐξεχύνετο ἐν τῇ σιγῇ τῆς φθινούσης ἡμέρας· καὶ ἦτο ὁ ἴδιος ὁ αὐλός, ὁ ὁποῖος τὴν ἔπαιζεν. Ἡ νεαρὰ γυνὴ ἐβάδισε κατ' εὐθεῖαν πρὸς τὸ μέρος, ὅθεν ἀνεδίδοντο οἱ ἦχοι.

Εἶδεν ἐκεῖ παιδίον μικρόν, μὲ μαλλιὰ μαῦρα. Ἡμιεξηπλωμένον ἐπάνω εἰς ἕνα μεγάλον σκύλον, ἔπαιζε τὴν φλογέραν του καὶ ἐρύλαττε τὰ πρόβατά του.

Ἡ κυρία Βαρκζαΐ ἀρίππευσεν, ἐκάλεσε τὸν μικρὸν ποιμένα καὶ ἀφαιρέσασα τὸν πλατύγυρον πῖλον τοῦ παιδίου, παρετήρησεν ἐπὶ μακρὸν τὸ ὡραῖον του πρόσωπον. Τοὺς μεγάλους καὶ ὡραίους ἐκείνους ὀρθαλμούς, τοὺς τόσον μελαγχολικούς, τοὺς ἀνεγνώρισεν ἀμέσως. Ἦσαν οἱ ὀρθαλμοὶ τῆς ἀδελφῆς της ἀπαράλλακτοι.

«Ποιός σοῦ ἔμαθε αὐτὸ τὸ ἔμμορρο τραγοῦδι;» ἠρώτησεν.

— Ὁ πατέρας μου καὶ ἡ μητέρα μου· ἀπεκρίθη τὸ παιδίον.

— Ποῦ εἶνε οἱ γονεῖς σου;

— Πέθαναν! εἶπεν ὁ μικρὸς ποιμὴν καὶ ἤρχισε νὰ κλαίῃ.

— Καὶ δὲν ἔχεις πειὰ κανένα;

— Ἔχω, ἡ γιαγιὰ ζῇ ἀκόμη.

— Πήγαινέ με στὴ γιαγιά σου», εἶπεν ἡ Ἔρτσα.

Ὁ μικρὸς τὴν ὡδήγησε μέχρι καλύβης μικρᾶς, πρὸ τῆς θύρας τῆς ὁποίας ἵστατο μία γραῖα. Οἱ ὀρθαλμοί της, ζαρωμένοι καὶ κόκκινοι, ἐμαρτύρουν πόσον ἡ γραῖα εἶχε κλαύσει.

«Ποιὰ ἦτον ἡ μητέρα αὐτοῦ τοῦ παιδιοῦ;» τὴν ἠρώτησεν ἡ κυρία Βαρκζαΐ.

Ἡ γραῖα διηγήθη πᾶν ὅ,τι ἐκείνη μόνη ἐγνώριζε τότε, διότι οἱ δύο νέοι εἶχον ἀποθάνει καὶ πρὸ πολλοῦ ἐκοιμῶντο ὑπὸ τὸ χῶμα.

Διηγήθη ὅτι μίαν νύκτα ὁ υἱός της ἀνέσυρεν ἀπὸ τὸν Ζάμον ἓν σῶμα, τὸ ὁποῖον ἐράνιστο ἄπνουν. Διὰ τῶν περιποιήσεων ἡ νεαρὰ κόρη ἀνέρρωσεν, ἔγεινεν ὑγιὴς καὶ ὡραία καὶ ὑπανδρεύθη τὸν νεαρὸν ποιμένα, ὁ ὁποῖος τὴν εἶχε σώσει. Μετά τινα καιρὸν ὁ ποιμὴν προσεβλήθη ὑπὸ πυρετῶν. Ἡ σύζυγός του τὸν ἐνοσήλευεν, ἐκόλλησε τὴν ἀσθένειαν καὶ ἀπέθανον καὶ οἱ δύο.

«Ἀναπαύονται εἰς τὸν κῆπον, ποῦ εἶνε γεμάτος λουλούδια, θαμμένοι κάτω ἀπὸ τοὺς θάμνους τοῦ δενδρολιβάνου».

Τὰ δάκρυα τῆς Καϛ Βαρκζαΐ ἔπιπτον ἐπὶ τῆς κεφαλῆς τοῦ παιδίου, τὸ ὁποῖον ἐθλιβεν ἐπὶ τοῦ στήθους της. Εἶπε νὰ τὴν ὁδηγήσουν εἰς τὸν τάφον τῆς ἀδελφῆς της, τῆς ἀδελφῆς ἐκείνης, ἡ ὁποία εἶχε ζήσει πολὺν καιρὸν ἀκόμη ἀφ' οὗ τὴν ἐκλαυσαν ὡς νεκράν . . . καὶ εὐλαβῶς ἔκοψε κλωνίον ἐκ τοῦ δενδρολιβάνου, τοῦ ἀνθοῦντος ὑπεράνω τῆς Ἰλόνκας.

Παρεκάλεσε τὴν γραῖαν νὰ ἔλθῃ εἰς τὸν πύργον μὲ τὸν ἔγγονόν της καὶ ὑπεσχέθη νἀναλάβῃ αὐτὴ τὴν ἀνατροφὴν τοῦ παιδίου. Ἡ γραῖα δὲν ἠθέλησε νὰ ἐγκαταλείψῃ πλέον τὴν καλύβην, κοιτίδα καὶ τάφον ὅλων της τῶν ἀγαλλιάσεων, ἀλλὰ παρέδωκε τὸ παιδίον εἰς τὴν καλὴν καὶ ὡραίαν γυναῖκα, παρακαλοῦσα αὐτὴν νὰ τὸ ἀγαπᾷ πολύ.

Ἡ κυρία Βαρκζαΐ ἐπῆρε μαζί της τὸ παιδίον καὶ τὸ ἀνέθρεψε μετὰ τοῦ υἱοῦ της, ὁ ὁποῖος ἦτο κατὰ ἓν ἔτος νεώτερος τοῦ μικροῦ ποιμένος.

Ἐπωνόμασαν τὸν υἱὸν τῆς Ἰλόνκας Στέφανον Ζεκελῆν καὶ ὅταν ἐμεγάλωσεν οἱ Βαρκζαΐ τῷ παρεχώρησαν μεγάλα κτήματα.

Οἱ συγγενεῖς τοῦ Πέτκη ἔμαθαν τὸ μυστικὸν τῆς ἐξαφανίσεως τῆς Ἰλόνκας, μετέβαινον δὲ καθημερινῶς καὶ προσηύχοντο ἐπὶ τοῦ τάφου της.

Καὶ ὁ κόσμος ἐπίσης ἔμαθε τὸ μυστικὸν τοῦτο, ὅλοι δὲ οἱ ***καθὼς πρέπει*** ἄνθρωποι ἀπεράνθησαν, ἐπιεικῶς, ὅπως πάντοτε, ὅτι ὁ ἔρως τῆς Ἰλόνκας πρὸς τὸν ποιμένα ἐκεῖνον ἦτο . . . ἓν μέγα αἴσχος.

Νεκροστολισμα

... Νὰ πέρτουν τ' ἄνθι' ἀπάνω σου,
τὰ μῆλα στὴν ποδιά σου,
Τὰ κρεμεζογαρούφαλα
τριγύρω στό λαιμό σου!
(Δημοτ. Μοιρολόγι).

Ῥόδα ξανθὰ τοῦ κήπου της, ἀδέρφια της γλυκά,
Ῥόδα λευκὰ καὶ ῥόδ' ἀχνὰ καὶ ῥόδα ξωδιασμένα,
Ἐλᾶτε τριγυρίστε την καὶ σεῖς πονετικά,
Ἐλᾶτε κλάψτε την νεκρὴ καὶ σεῖς μαζὶ μὲ μένα!

Καὶ σὺ ξανθούλι ἀγιόκλημα καὶ σὺ ἄσπρο γιασεμί
Καὶ κρίνα ποὺ τή βλέπατε μὲ πόθο χτὲς σιμά σας,
Τώρ' ἁπλωθῆτ' ὁλόγυρα στὴν ὄψη τὴ χλωμή
Καὶ βάνετε τὸν ὕπνο της μὲ τὴ μοσκοβολιά σας.

Καὶ σὺ νυφούλα τοῦ βουνοῦ, ἀγράμπελη λευκή,
Ὁποὖχε ἀγάπη ξέχωρη στὰ εὐωδιαστά σου κάλλη,
Ἁπλώσου στὰ νεκρόστηθα καὶ σκάρπ' ἀπάνου κεῖ,
Στεφάνωσε στερνὴ φορὰ τ' ἀχνόξανθο κεφάλι!

Καὶ ἀκακίες ἀπάρθενες κι' ἀθῶες πασχαλιές,
Σκορπᾶτ' ἀνθοὺς ἐπάνου της, ἀνθοὺς ὁλόγυρά της,
Καὶ σεῖς ποὺ τῆς ζηλεύατε τὴν ὁμορφιά, μηλιές,
Σωριάστε τὰ ῥοδόμηλα μέσα στὴν ἀγκαλιά της.

Γύρτε, μυρτιές, στὸ πλάϊ της καὶ σεῖς ἀδερφικά,
Δαφνούλες συντροφέψτε την ἐκεῖ ποὖπάει αἰώνια.
Καὶ σεῖς ποὺ τῆς 'μορφαίνατε τὰ κάλλη τὰ θεϊκὰ
Καὶ τῆς γλυκομυρώνατε τὰ ὁλόδροσά της χρόνια

Τῶν λαγκαδιῶν μυριόχρωμα λουλούδια, δροσερά,
Ὁλόευωδα ἐδῶ γύρω της τώρα καὶ σεῖς σκορπᾶτε,
Νὰ τῆς θυμᾶτ' ἐκεῖ βαθιὰ τοῦ κόσμου τή χαρά,
Στὰ σκοτεινά της ὄνειρα τὸ Μάη νὰ τῆς θυμᾶτε!

ΠΕΤΡΟΣ ΒΑΣΙΛΙΚΟΣ

ΔΙΔΥΜΟ ΕΚΚΛΗΣΑΚΙ

Γυρμένο εἰς τὴν γωνιὰ μιᾶς ἀτειχίστου αὐλῆς, ἔναντι σειρᾶς πτωχικῶν οἰκίσκων, κάτω ἀπὸ δύο-τρεῖς ἀγριοκαρυδιαίς, 'πίσω ἀπὸ ἕνα πρασινοκίτρινο ἀρχοστιάρικο πεῦκο, φτωχὸ καὶ ταπεινὸ ἐγείρεται τὸ δίδυμο ἐκκλησάκι.

Ἔμπρός του ὁ δρόμος ἐκτείνεται θορυβώδης, δρόμος ἐν αὐτῇ τῇ πόλει, τρελλὰ καὶ ἀφηνιασμένα τὸν διασκελίζουν τὰ μικρὰ παιδιὰ τῆς γειτονιᾶς, ποῦ πετροβολοῦνται ἀναμεταξύ των καὶ κυνηγιοῦνται καὶ ὑβρίζονται, ἀφελῶς περιπατοῦν ἐπ' αὐτοῦ ἐν ἀτημελησίᾳ περιβολῆς, ἁπλυτιαῖς, ἀκτένισταις, γειτόνισσαις μὲ τὰ βυζανιάρικα στὴν ἀγκαλιά τους, ποῦ αὐτὰ μὲν σκούζουν παντοτεινά, ἐνῷ ἐκείναις συναμεταξύ των φλυαροῦν, ρεμβὸς καὶ σκυθρωπὸς μὲ τὰ χέρια σταυρωμένα ἐπὶ τῆς ράχεώς του, μὲ τὴν κεφαλὴν σκυφτὴν περιφέρεται ἔξω ἀπὸ τὸ μαγαζί του ὁ φουρνάρης, ἕνας στραγαλᾶς περνᾷ μιὰ στιγμή, ρίχνει τὴ βραχνιασμένη του φωνὴ καὶ φεύγει, εὔμορφο κοριτσάκι σπεύδει γοργοτρέχον ἀπὸ θύρας εἰς θύραν, ἄλλο μεγαλοφώνως κουβεντιάζει μὲ τὴ γειτόνισσά του, νέοι ἐργατικοί, ἄλλοι, μαθηταί, τὸν παρέρχονται ταχεῖς καὶ χάνονται εἰς τὴν καμπήν του ἐκεῖ ἐπάνω πρὸς τὰ ὑψώματα, ὅπου διαφαίνονται ὑπὲρ τὰς στέγας τῶν οἰκιῶν τὰ κράσπεδα τῆς Ἀκροπόλεως.

Ξένο καὶ ἔρημο, ἀλειτούργητο καὶ πάμπτωχο τὸ δίδυμο ἐκκλησάκι 'στὴ γωνιά, κανενὸς δὲν προσελκύει τὸ βλέμμα. Δίπλα του εἰς τὴν μεγάλην αὐλὴν δύο-τρεῖς πλύστραι, ἀνασκυμπωμέναις, πλένουν, ἁπλώνουν, κακανίζουν καὶ εὐθυμολογοῦν, χύνουν νερὰ σχεδὸν παρὰ τοὺς τοίχους του. Εἶνε ὡς μικροῦ πετροκτισμένου καλυβιοῦ ἡ ὄψις του καὶ ἂν δὲν εἶχε τὴν μικρὰν καμπάναν του καὶ ὑπ' αὐτὴν τὸ σιδερένιο σταυροῦδάκι του, καὶ κάτωθεν ἐντειχισμένην τὴν εἰκόνα τοῦ Προφήτου Ἠλιοῦ κανεὶς δὲν θὰ τὸ ἐξελάμβανεν ὡς ἐκκλησίαν. Ἡ εὐλαβὴς γειτόνισσα ποῦ εἶνε ἰδιοκτησία της τὸ ἔχει βάψει μὲ ὤχραν ὅπως καὶ τὸ σπίτι της καὶ κάτω ἕνα μέτρον ὑπὲρ τὴν γῆν τοῦ ἐπέρασε κόκκινο ζουνάρι.

Καὶ ὅμως δύο ἁγίους στεγάζει ἡ ταπεινὴ νου στέγη, παρὰ τὸν Προφήτην Ἠλίαν τὸν Ἅγιον Χαράλαμπον. Τοῦ πρώτου εἶνε εὐρύτερον τὸ ἐνδιαίτημα, ἀνετώτερον, θολωτόν, δεχόμενον τὸ φῶς ἀπὸ δύο παραθύρων, δύο κανδήλια καίουν ἐμπρὸς εἰς τὸ ξύλινον μὲ τῆς τσίτινας κουρτίνας του τέμπλον του. Ὁ ἄλλος φτωχότερος εἶνε τρυπωμένος εἰς βαθυσκότεινον καὶ πνιγηρὸν γωνίαν, ὅπου μόλις ἑνὸς ἀναστήματος ὕψος ὑπάρχει ὑπὸ τὴν ἐπικλινῆ στέγην ποῦ ξεφεύγει μετὰ τὸν θόλον. Σκιαὶ πυκναί, ποῦ δὲν ἰσχύει νὰ τῆς σκορπίσῃ ἑνὸς κανδηλίου τὸ παλματῶδες φῶς, σκεπάζουν τὸ τέμπλον του.

Ἀμφότεροι λησμονημένοι καὶ φτωχοὶ ἅγιοι δὲν λειτουργοῦνται τακτικά. Παπᾶς δὲν μπαίνει ἐκεῖ μέσα, οὔτε ἀτμὶς θυμιάματος ἀναβαίνει πρὸς τὸν θόλον, οὔτε λάμψις κεριῶν ἀστραποβολεῖ, οὔτε ἀναθημάτων πλοῦτος μαρμαίρει, οὔτε κάλλος εἰκόνων ὑπάρχει, οὔτε γραμμὴ στασιδίων καλύπτει τῶν τοίχων τὴν γυμνότητα, οὔτε λευκότης μαρμάρου ἐπιφαίνεται εἰς τὸ βάπεδον. Τίποτε ἀπὸ αὐτά. Γύμνια καὶ ἔνδεια κατατρύχει ἀμφοτέρους, καὶ ἂν τοὺς θυμηθῇ κανεὶς μιὰ φορὰ τὸ χρόνο, τότε ἀκούουν ψαλμῳδίας καὶ ὀσφραίνονται λίβανον καὶ βλέπουν φωτοχυσίαν.

Καὶ ἂν περάσῃ στὴς δυὸ μέραις μιὰ φορὰ εὐλαβὴς ἄνθρωπος, νὰ τοῦ ἀνοίξῃ ἡ γειτόνισσα τὴν πόρτα, νὰ κάμῃ τὸ σταυρό του, ν' ἀνάψῃ κανένα κεράκι, ἕνα κεράκι εἰς δύο ἁγίους, εἰς δύο ναούς, ἐνῷ ἀπέξω πλένουν, ἁπλώνουν, κακανίζουν καὶ εὐθυμολογοῦν οἱ πλύστραις, καὶ ὁ δρόμος ἀπηχεῖ τὸν συνήθη του θόρυβον . . .

ΓΕΡΑΣΙΜΟΣ ΒΩΚΟΣ

Το τραγι

«Κοίτα το, φίλε Γιάννη, κοίτα τὸ τραγὶ
»σ' ἐκεῖνο ἀπάνου τ' ἀψηλὸ στενὸ λιθάρι.
»Θαρρεῖς μήτ' ἕνα κεῖ πῶς δὲ χωρεῖ ποδάρι,
»κι' ὁ τράγος στέκει ἀπάνου δίχως συλλογή.

»Μᾶς βεβαιώνει ὡς τόσο ἕνας σοφὸς βαθὺς
»τὸ πῶς μπορεῖ τὰ πάντα ὁ ἄνθρωπος νὰ κάνει·
»ὅμως μπορεῖς ἐσύ, γιὰ πές μου τώρα, Γιάννη,
»σ' ἔτσι στενὸ λιθάρι ἀπάνου νὰ σταθῇς;»

Εἶταν τὸ ρώτημά μου κάπως ζαφνικό,
καὶ συλλογιέται ὁ Γιάννης ξώντας τὸ κεφάλι,
σ' τὸ τέλος ὅμως εἶπε «Μήτ' ἐγὼ μήτ' ἄλλοι
»μαζί μου δέκα δὲν μποροῦν, ἀφεντικό».

ΑΛΕΞ. ΠΑΛΛΗΣ

Επιστημονικα αναλεκτα

Ἠλεκτρικὰ θαύματα.

Ἐν τῇ βερολινείῳ *Οὐρανίᾳ* ἐγένοντο ἐσχάτως δοκιμαὶ μὲ ἠλεκτρικὰ ρεύματα μεγάλης ἐντάσεως καὶ ἐπαγωγῆς, αἵτινες ἔδωσαν ἐκπληκτικὰ ἀποτελέσματα. Τὸ περιεργότατον εἰς τὰ ἰσχυρὰ ταῦτα ρεύματα εἶνε ὅτι δύνανται ν' ἀχθῶσιν διὰ τοῦ ἀνθρωπίνου σώματος χωρὶς νὰ βλάψωσι τοῦτο· οὕτω π. χ. ἐτέθη αὐτὸς ὁ πειραματιζόμενος μεταξὺ τῶν δύο συρμάτων ρεύματος διὰ τοῦ ὁποίου κατεκαίετο τὸ σύρμα ἠλεκτρικοῦ Λύχνου Ἐδισσῶν ἢ καὶ τεμάχιον ξύλου, χωρὶς νὰ πάθῃ τίποτε.

Νέα περὶ τοῦ ἀντιδιφθεριτικοῦ ὀρροῦ.

Περὶ τῆς θεραπείας τῆς διφθερίτιδος δι' ὀρροῦ γράφει νῦν ὁ διάσημος παιδολόγος καθηγητὴς Σόλτμαν ἐκ Λειψίας ἐν τῷ Γερμανικῷ Ἰατρικῷ Ἑβδομαδιαίῳ Φύλλῳ. Ὡμίλει περὶ 193 ἀσθενῶν ἐκ διφθερίτιδος οἵτινες ἦσαν ὑπὸ θεραπείαν ἐν τῷ νοσοκομείῳ τῶν παίδων τῆς Λειψίας εἰς διάστημα 9 μηνῶν. Ἐκ τούτων 71 κατὰ τοὺς 4 πρώτους μῆνας δὲν ἐθεραπεύθησαν δι' ὀρροῦ, ἀλλὰ κατόπιν εἰς 122 παιδία ἐγένετο ἡ θεραπεία δι' ὀρροῦ. Εἰς τὴν πρώτην περίστασιν ἀπέθανον 39,8 τ. ἐ. (ἀπὸ 71 παιδία ἀπέθανον 28) εἰς δὲ τὴν δευτέραν 18 τ. ἐ. (ἀπὸ 122 παιδία ἀπέθανον 22). Μ' ὅλα τὰ εὐχάριστα ταῦτα ἀποτελέσματα δὲν ἔδωκεν ὁ καθηγητὴς Σόλτμαν μεγάλην σημασίαν εἰς τὴν στατιστικὴν ταύτην, πρῶτον μὲν διότι κατὰ τοὺς 4 πρώτους μῆνας ὁ χαρακτὴρ τῆς ἀσθενείας ἦτο πολὺ κακοήθης, δεύτερον δὲ διότι οἱ ἀριθμοὶ οὗτοι ἐξαρτῶνται ἀπὸ πλείστας συμπτώσεις. Πολὺ σπουδαιότερον θεωρεῖ τὸ ζήτημα ἐὰν διαρκούσης τῆς ἀσθενείας παρατηροῦνται συνεπείᾳ τῆς δι' ὀρροῦ θεραπείας συμπτώματα, ἅτινα ἀποδεικνύουσι τὴν πρὸς ἕξιν τείνουσαν ἐνέργειαν τῆς «Ἀντιτοξίνης». Τοιαύτας ὅμως παρατηρήσεις οὐδόλως ἠδυνήθη νὰ κάμῃ ὁ καθηγ. Σόλτμαν, οὔτε ὅσον ἀφορᾷ εἰς τὰ τοπικὰ συμπτώματα οὔτε εἰς τὴν γενικὴν κατάστασιν· παρετήρησεν ὅμως καὶ οὗτος ὅπως καὶ ἄλλοι ἰατροὶ τὰ μετὰ τὴν ἔνεσιν ἀναφαινόμενα ἐξανθήματα. Ὁ Σόλτμαν παρατηρεῖ ἐν τέλει ὅτι ἐκτὸς τῆς δι' ὀρροῦ θεραπείας δὲν πρέπει ποσῶς νὰ παροραθῇ καὶ ἡ μέχρι τοῦδε ἐν χρήσει τοπικὴ θεραπεία, καὶ αἱ μὲν δοκιμαὶ δι' ὀρροῦ ἐπιβάλλονται, ἡ ἀπόδειξις ὅμως περὶ τῆς ἀξίας τῆς θεραπείας δὲν ἔγκειται μόνον εἰς τὰς κλινικὰς παρατηρήσεις καὶ εἰς τὰ διὰ τῶν ζώων πειράματα, ἀλλὰ πρέπει πρὸ πάντων νὰ βεβαιωθῇ καὶ ἐν τοῖς φυσιολογικοῖς καὶ φαρμακολογικοῖς ἱδρύμασι.

Ὁ δι' ἠλεκτρισμοῦ θάνατος φαινομενικός.

Ἐν Ἀμερικῇ, ὡς γνωστόν, ἐκτελεῖται ἡ θανατικὴ ποινὴ δι' ἰσχυροῦ ἠλεκτρικοῦ ρεύματος εἰσαγομένου εἰς τὸ σῶμα τοῦ καταδίκου, καὶ ἡ μέθοδος αὕτη λέγεται ὅτι ἐπιφέρει στιγμιαίως τὸν θάνατον. Τώρα ὅμως ἰσχυρίζεται Ἀμερικανός τις ἰατρὸς ὀνόματι Γκίββονς, ὅτι τὰ κατ' αὐτὸν τὸν τρόπον θανατούμενα πρόσωπα πάσχουσι μόνον νεκροφάνειαν καὶ θὰ ἠδύνατό τις νὰ ἐπαναφέρῃ ταῦτα εἰς τὴν ζωήν. Λέγει ὅτι τοῦτο ἐπιτυγχάνεται δι' ἐνέσεως ὑγροῦ τινος εἰς τὰς φλέβας τοῦ καταδίκου ἐξ ἧς προέρχεται τεχνητὴ ἀναπνοὴ ἥτις ἐπαναφέρει αὐτὸν εἰς τὴν ζωήν. Ὁ ἰατρὸς οὗτος λέγει ὅτι ἐδοκίμασε τὴν μέθοδόν του ταύτην εἰς ζῶα, τὰ ὁποῖα ἐφόνευσε δι' ἠλεκτρικοῦ ρεύματος δυνάμεως 1500 ἕως 2000 Βόλτ καὶ τὰ ὁποῖα ἐπανέφερεν ἅπαντα πάλιν εἰς τὴν ζωήν. Εἰς πρώτην εὐκαιρίαν θέλει νὰ δοκιμάσῃ τὴν μέθοδόν του καὶ εἴς τινα κακοῦργον δι' ἠλεκτρισμοῦ θανατωθέντα καὶ ἰσχυρίζεται ὅτι εἶνε βεβαιότατος περὶ τῆς ἐπιτυχίας.

ΕΚ ΤΟΥ ΑΣΤΕΡΟΣΚΟΠΕΙΟΥ

Ο ΟΥΡΑΝΟΣ ΤΟΥ ΜΑΡΤΙΟΥ 1895

Πλανῆται.

Ἀφροδίτη. — Εἶνε ὁρατὴ ὡς *Ἕσπερος* καθ' ἑσπέραν μετὰ τὴν δύσιν τοῦ Ἡλίου ἐν τῷ Δ. ὁρίζοντι, εἰς τὸν ἀστερισμὸν τῶν *Ἰχθύων*. Τὴν 9 Μαρτίου δύει 2 ὥρ. 25 λ. μετὰ τὸν Ἥλιον.

Ἄρης. — Φαίνεται τὸ ἑσπέρας ἐν τῷ ἀστερισμῷ τοῦ Ταύρου.

Ζεύς. — Καθ' ἑσπέραν καὶ ὀλίγον πέραν τοῦ μεσονυκτίου εἶνε ὁρατὸς ἐν τῷ ἀστερισμῷ τῶν *Διδύμων*.

Κρόνος. — Ἐν τῷ ἀστερισμῷ τῆς Παρθένου ἀνατέλλει τὸ ἑσπέρας μετὰ τὴν δύσιν τοῦ Ἡλίου περὶ τὴν 9 ὥρ. Τὴν 2 Μαρτίου ὁ Κρόνος ἀπέχει τοῦ μὲν Ἡλίου κατὰ 1449 τῆς δὲ Γῆς κατὰ 1338 ἑκατομμύρια χιλιομέτρων.

Οὐρανός. — Φαίνεται διὰ γυμνοῦ ὀφθαλμοῦ ἐν τῷ ἀστερισμῷ τῆς Ζυγοῦ. Τὴν 2 Μαρτίου ἡ ἀπόστασις αὐτοῦ ἀπὸ μὲν τοῦ Ἡλίου εἶνε 2765, ἀπὸ δὲ τῆς Γῆς 2680 ἑκατομμύρια χιλιομέτρων.

Ποσειδών. — Εἶνε ὁρατὸς διὰ τηλεσκοπίου ἐν τῷ ἀστερισμῷ τοῦ Ταύρου.

Φιλολογικά, Καλλιτεχνικά, Ἐπιστημονικά, Εἰδήσεις.

Ἡ «Φαῦστα» τὸ γνωστὸν δρᾶμα τοῦ κ. Βερναρδάκη, ἐπαίχθη κατ' αὐτὰς μετὰ μεγάλης ἐπιτυχίας ἐν Κωνσταντινουπόλει. Ἡ δεσποινὶς Βερώνη, ἡ ὑποδυθεῖσα τὴν ἡρωΐδα ἤρατο θριαμβον, κρίσεις δὲ πλήρεις ἐνθουσιασμοῦ ἐδημοσίευσαν τὰ βυζαντινὰ φύλλα καὶ ἰδίᾳ ἡ «Κωνσταντινούπολις» ἐν ᾗ κατεχωρήθη λίαν ἀξιανάγνωστος περὶ τοῦ δράματος καὶ τῆς ὑποκρίσεως ἐπιφυλλίς.

Μετὰ τὸ Πάσχα, καὶ πιθανὸν ὄχι πέραν τῆς ἑβδομάδος τῆς διακαινησίμου, θὰ γίνουν τὰ ἐγκαίνια τοῦ νέου Δημοτικοῦ Θεάτρου τοῦ Πειραιῶς. Ἡνωμένος θίασος ὑπὸ τοὺς κ. κ. Ταβουλάρην καὶ Ἀλεξιάδην, συμπράττοντος καὶ τοῦ κ. Ἀριωτάκη, θὰ δώσῃ σειρὰν παραστάσεων ἔργων ἐκλεκτῶν. Μεταξὺ τῶν πρώτων θὰ παρασταθῶσι καὶ τὰ τέσσαρα δράματα, ἐκ τῶν ὑποβληθέντων εἰς τὸ Ρετσίνειον Διαγώνισμα, τὰ διεκδικοῦντα τὴν δάφνην, ἡ δὲ ἀγωνοθετικὴ ἐπιτροπὴ θὰ ἐπιφυλαχθῇ νὰ ἐκφέρῃ τὴν ἀπόφασίν της μετὰ τὰς παραστάσεις ταύτας, συνεργαζομένη οὕτως εἰπεῖν ἐν τῇ κρίσει αὐτῆς μετὰ τοῦ μεγάλου δημοσίου. «Ἐκτὸς τῆς καλλιτεχνικῆς σπουδαιότητος τοῦ νεωτερισμοῦ αὐτοῦ — γράφει ἡ πειραϊκὴ «Πρόνοια» — ἀνιδρύοντος ἐπὶ νέων βάσεων τοὺς τόσον ξεπεσμένους τῷ ὄντι παρ' ἡμῖν δραματικοὺς ἀγῶνας, αἱ τέσσαρες αὐταὶ παραστάσεις, ἀποτελοῦσαι οὕτως εἰπεῖν ζωντανὸν διαγωνισμόν, δύναται νὰ φαντασθῇ κανεὶς εἰς ποῖον βαθμὸν θὰ ἐξεγείρουν τὸ ἐνδιαφέρον καὶ τὴν περιέργειαν τοῦ κοινοῦ». Περὶ τούτου θὰ γράψωμεν ἐκτενέστερον εἰς τὸ προσεχὲς ἴσως φύλλον τῆς Εἰκονογραφημένης Ἑστίας.

Εἰς τὴν ἐφημερίδα «Ἑστίαν» ὁ κ. Ἀργύρης Ἐφταλιώτης ἐδημοσίευσεν ὡραιοτάτην μετάφρασιν τοῦ περιφήμου ποιήματος τοῦ Λεκόντ Δελίλ «Τὸ Μανσόν». Τὸ τελευταῖον τετράστιχον, τὸ τοσάκις μνημονευθέν, ἀποδίδεται ὡς ἑξῆς:

Καὶ τώρα, στὴν ξερὴ ἀμμουδιὰ ποὺ ἡ ἀγριάδα βγαίνει,
Κ' ἡ θάλασσα βογγάει σιμὰ κ' ἁπλώνει τὸν ἀφρό της,
Μαζὶ μὲ τόσους φίλτατους κοιμᾶσαι, ὦ χαϊδεμένη
Τῆς πρώτης μου τῆς νιότης!

Τὴν π. Κυριακὴν ἐν τῷ Μητροπολιτικῷ Ναῷ ἐτελέσθη μνημόσυνον ὑπὲρ ἀναπαύσεως τῆς ψυχῆς τοῦ ἐθνικοῦ ποιητοῦ Ἀχιλλέως Παράσχου, ἐπὶ παρουσίᾳ τοῦ Ὑπουργοῦ τῆς Παιδείας καὶ κόσμου πολλοῦ. Ἐπὶ τῇ εὐκαιρίᾳ ταύτῃ δημοσιεύομεν σήμερον καὶ τὸ τρίτον ἐκ τῶν ἀνεκδότων ποιημάτων, τῶν δοθέντων ὑπὸ τοῦ ποιητοῦ εἰς τὴν Εἰκονογραφημένην Ἑστίαν πρὸς δημοσίευσιν.

Τὸ ἀκέφαλον πτῶμα, τὸ ἐκβρασθὲν ἐν Πειραιεῖ, ἀνεγνωρίσθη ὡς τὸ τοῦ Κεφαλλῆνος Μακρῆ, ὅστις πρὸ ἡμερῶν εἶχεν ἐξαφανισθῇ. Ἡ ἀνάκρισις εὑρίσκεται ἐπὶ τὰ ἴχνη τῶν δολοφόνων.

Οἱ φοιτηταὶ τῆς Φιλολογίας καὶ πάλιν δὲν προσέρχονται εἰς τὰ μαθήματα, ἀπαιτοῦντες νὰ διορισθῇ ταχέως καθηγητὴς τῆς Ἀρχαιολογίας. Πρὸ τῆς καταπαύσεως ὅμως τῶν ταραχῶν ἡ Κυβέρνησις δὲν σκοπεύει νὰ ἐρωτήσῃ τὴν Σχολὴν περὶ νέου καθηγητοῦ.

Ἐπανῆλθεν ἐκ Κερκύρας ἡ Β. Οἰκογένεια, ὅπου εἶχε μεταβῇ πρὸς ἐπίσκεψιν τοῦ Τσάρεβιτς Γεωργίου.

Πρηγτήθη ὁ διευθυντὴς τῆς ἀστυνομίας κ. Κ. Βούλτσος, ὡς μέλλων νὰ ἐκτεθῇ ἐν Ζακύνθῳ εἰς τὰς προσεχεῖς βουλευτικὰς ἐκλογάς.

Ἡ προθεσμία πρὸς ὑποβολὴν χειρογράφων εἰς τὸν Διαγωνισμὸν τοῦ Διηγήματος, λήγει τῇ 15 Μαρτίου ὁριστικῶς.

Ναύτη, Ἐνταῦθα. Καὶ αὐτὸ ἀκατάλληλον. Ὡραία ἡ ἰδέα, κακὴ ἡ ἐκτέλεσις. — R. d. P. Ἐνταῦθα. Μόνον τὸ «Χιόνι» εἶνε καλὸν καὶ θὰ δημοσιευθῇ. — κ. Γ. Κλ. Amti Δὲν δυνάμεθα, δυστυχῶς, νὰ σᾶς εὐχαριστήσωμεν· εἶνε μετριώτατον. — κ. Κ. Ι. Α. Σιμπριχίτ. Ἐλήφθη, εὐχαριστοῦμεν. — Ἀλέξανδρον, Ἐνταῦθα. Ἔχετε ἀκόμη καιρὸν διὰ τὸ «πολὺ μεγάλο βῆμα πρὸς τὰ μπρός». — Εὐαλάλ, Πύργον. Ὅ,τι ἐγράψατε α' δὲν εἶνε ἠθογραφία, β' δὲν εἶνε καλόν. — Β. Γ. Ι. Λάρισσαν. Σᾶς ἐστείλαμεν. Εἴχαμεν ὅλην τὴν διάθεσιν νὰ ξαναστείλωμεν, ἀλλὰ δυστυχῶς δὲν ὑπάρχει ἄλλο ἀντίτυπον εἰς τὸ Γραφεῖον μας. — Ἀνθ. Λ Ἐνταῦθα. Ἐλήφθη, εὐχαριστοῦμεν. — Ν. Θ. Λ. Ἰδέα κοινοτάτη, στίχοι χωλοί. — Ἀνοιξιν Ἐνταῦθα. Φαίνεται ὅτι καὶ ἄλλοτε μᾶς ἐστείλατε ὑπὸ ἄλλο ψευδώνυμον. Δὲν μᾶς ἤρεσε. — Τακτικὴν ἀναγνώστριαν. Ἐνταῦθα. Διὰ σᾶς ποία θὰ ἦτο ἡ ἱκανοποιητικὴ λύσις; Νὰ τιμωρηθῇ ἴσως ὁ ἥρως τοῦ μυθιστορήματος δι' ὅσα κακὰ ἐπροξένησεν εἰς τὴν ἡρωΐδα. Εἰς τὸ τέλος τὸν εἴδατε «εἰς τοῦ ὄλβου τὸ ἄωτον» καὶ ἐλησμονήσατε ὅτι ἡ πτωχεία καὶ ἡ ἀθλιότης θὰ εἶνε τὸ τέλος ἑνὸς τυχοδιώκτου καὶ χαρτοπαίκτου ὡς αὐτός. Ἀλλά, βλέπετε, ἡ συγγραφεὺς ἀπέφυγε νὰ τὸν παρακολουθήσῃ μέχρι τέλους, διὰ νὰ κάμῃ τὴν λύσιν της καλλιτεχνικωτέραν καὶ ζωηροτέραν. Ἡ Ἰουλίττα ἀκολουθοῦσα καὶ πάλιν τόσον ἀπροσδοκήτως τὸν Λεώνην καὶ φερομένη μετ' αὐτοῦ εἰς τὸ ἄγνωστον, παρουσιάζει τὸν μοιραῖον ἐκεῖνον ἔρωτα, ὁ ὁποῖος προσκολλᾶ αἰωνίως τὴν γυναῖκα εἰς τὸν ἐμπνέοντα αὐτὸν ἄνδρα. Ὁ δεσμὸς εἶνε ἐσωτερικός, μυστηριώδης, ἄλυτος καὶ μὲ τὴν ἐντύπωσιν αὐτὴν ἠθέλησεν ἡ Σάνδη νὰ μείνῃ εἰς τὸ τέλος ὁ ἀναγνώστης. — Σ. Δ. Ἀλεξ. Κέρκυραν. Δὲν ἐβγάλαμεν λέξιν ἀπὸ τὸ ποίημά σας. Σᾶς τὸ ἐπιστρέφομεν ταχυδρομικῶς. — κ. Α. Δ. Διγενίδην, 3 Ἡμερ. ἐστάλησαν — κ. L. Z. Linn. Χρήματα ἐλήφθησαν, βιβλία ἐστάλησαν. — κ. Σ. Β. Κων|πολιν. Ἡμερολόγιον ἐστάλη. — κ. Φ. Π. δημοδιδάσκαλον, Λευκάδα. Τὴν ἐπιστολήν σας δὲν ἐλάβομεν ἡμεῖς, ἀλλ' ἡ ἐφημερὶς Ἑστία, ἡ ὁποία σᾶς ἐνέγραψε συνδρομητὴν διὰ μίαν ἐξαμηνίαν καὶ ἔκτοτε σᾶς στέλλει καὶ τὰ δύο φύλλα. Τί συμβαίνει ὅμως ἀγνοοῦμεν. — κ. Λ. Σ. Ἑστ. Βαρκελιώνην. Ἐλήφθησαν, εὐχαριστοῦμεν.

ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΝ ΤΗΣ ΕΣΤΙΑΣ
Κ. ΜΑΪΣΝΕΡ ΚΑΙ Ν. ΚΑΡΓΑΔΟΥΡΗ
ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ 1895—768.